N°: 9 ... 29-5-53

INDOCHINE FRANÇAISE
DÉPOT LÉGAL

ព្រះរាជអាណាចក្រកម្ពុជា

មន្ទីរស្ដីការក្រសួងសិក្សាធិការ

"Kosseakneavaddey"

កសិក្សានាវឌ្ឍី

សម្រាប់

គ្រូបង្រៀន

ឆ្នាំទី ៤ លេខ ៩

ខែមិថុនា-កក្កដា ព.ស. ២៤៩៥

Juin - Juillet

ឆ្នាំសិក្សា ១៩៥២-១៩៥៣

ព្រះរាជអាណាចក្រកម្ពុជា

មន្ទីរស្តីការ ក្រសួងសិក្សាធិការ

ទស្សនាវដ្តី សម្រាប់គ្រូបង្រៀន

បញ្ជីរឿង ទំព័រ

សេចក្តីណែនាំ ៣

ចតុត្ថដ្ឋាន មធ្យមដ្ឋានទី ២ ភាសា ៩

មធ្យមដ្ឋានទី ១ ភាសា ២០

អាទិកដ្ឋាន ភាសា ២៥

កុមារដ្ឋាន ភាសា ៤៣

បរិវច្ចណដ្ឋាន ភាសា ៤៦

តែងសេចក្តីសម្រាប់ប្រថមភូមិបំពេញវិជ្ជា ៤៩

តែងសេចក្តីសម្រាប់ប្រថមភូមិជាន់ដំបូង ៥៩

អាទិកដ្ឋាន នព្វន្ត - វង្វាស់ - វង្វាល់ ៦២

កុមារដ្ឋាន នព្វន្ត - វង្វាស់ - វង្វាល់ ៦៦

បរិវច្ចណដ្ឋាន នព្វន្ត - វង្វាស់ - វង្វាល់ ៦៧

អាទិកដ្ឋាន វត្ថុស្វាធ្យាយន៍ - វិធីបង្ការរោគ ៨១

បរិវច្ចណដ្ឋាន - វត្ថុស្វាធ្យាយន៍-វិធីបង្ការរោគ ៨៣

កុមារដ្ឋាន វត្ថុស្វាធ្យាយន៍ - វិធីបង្ការរោគ ៨៤

លោកនីតិ ៨៥

មេសូត្រតែមាត់ សម្រាប់គ្រប់ថ្នាក់ ៩០

CENTRE ROYAL DE DOCUMENTATION & D'EDITION
BIBLIOTHEQUE
Inventaire | Date 8-8-63
CDU | Côte

សេចក្ដីណែនាំ

អំពីបង្រៀនមុខវត្ថុស្វាធ្យាយន៍

ប្រយោជន៍.— ការបង្រៀនវត្ថុស្វាធ្យាយន៍មានប្រយោជន៍ធំណាស់ នឹងនាំឲ្យសិស្សចេះមើល ចេះសង្កេត ចេះពិចារណា ដោយបានឃើញរូបវត្ថុ ឃើញហេតុបណ្ដាលឡើងដូច្នេះដូច្នោះមែនៗ ៗ ក្នុងការបង្រៀននេះ ត្រូវទម្លាប់សិស្សឲ្យប្រើប្រដាប់វិញ្ញាណទាំងប្រាំ គឺប្រើឲ្យមើល ឲ្យពាល់ ឲ្យកាន់ ឲ្យលើកថ្លឹងទម្ងន់ ហិតក្លិន ស្ដាប់សូរ ភ្លក់ជាតិវត្ថុ ដែលយកមកបង្រៀននោះ យូរទៅក្មេងនឹងបានទៅជាឆ្លាតពូកែខាងមើល ត្រចៀកទៅជាវៃប្រសប់ខាងស្ដាប់សូរ ច្រមុះប្រសប់ខាងហិតក្លិន-អណ្ដាតប្រសប់ខាងសំគាល់រសជាតិ ដៃប្រសប់ខាងដឹងការដោយប៉ះពាល់ ៗ

របៀបបង្រៀន.— ការបង្រៀនវត្ថុស្វាធ្យាយន៍ គឺ បង្រៀនចំពោះវត្ថុអ្វីមួយដូចជាបន្ទាត់ ខ្មៅដៃ ក្ដារធ្នួន ស្វាបប៉ាកការ ឬក្រដាស់ ឯវត្ថុសំរាប់បង្រៀនត្រូវគ្រូបង្គាប់សិស្ស ឲ្យរកយកមកទុកនៅកន្លែងរៀនជាមុន គួររកឲ្យបានចំនួនរបស់គ្រប់ចំនួនសិស្ស ឬក៏ឲ្យបានរបស់មួយសម្រាប់សិស្ស ២ ឬ៣នាក់ ដើម្បីនឹងឲ្យសិស្សបានពាល់កាន់របស់នោះ សង្កេតមើលជាក់ប្រាកដគ្រប់គ្នា បើរបស់នោះនឹងយកមកបង្ហាញពុំបានទេ ប្រៀបដូចជាសត្វសេះឬដំរីនោះ គ្រូត្រូវគូរគំនូរយ៉ាងធំនៅក្ដារខៀនបញ្ជូរបង្ហាញឲ្យសិស្សពិនិត្យមើលក្នុងវេលាបង្រៀនវត្ថុស្វាធ្យាយន៍ គ្រូមិនត្រូវនិយាយច្រើនទេត្រូវតែចោទសួរសិស្សប្រើសិស្សឲ្យនិយាយ មុនដំបូងគ្រូយករបស់

ដែលបង្រៀនមកដាក់នៅមុខសិស្សឲ្យរៀនសង្កេតមើល ហើយប្រើឲ្យនិយាយតាមដែលបានពិនិត្យទៅហើយបានដឹងដូចម្ដេចៗ សេចក្ដីត្រង់ណាដែលគ្រូចង់ឲ្យសិស្សដឹង គ្រូត្រូវសួរណែនាំឲ្យសិស្សរកឃើញដោយខ្លួនឯង បើកាលណាគ្រូសង្កេតទៅឃើញថាសិស្សនិយាយច្រើនពេក ឃ្លាតចេញអំពីសេចក្ដីដែលគ្រូបង្រៀននោះ គ្រូត្រូវនាំសិស្សឲ្យនិយាយចូលមករកសេចក្ដីបង្រៀនវិញ ដួនមានសេចក្ដីត្រង់ណាមួយពិបាកណាស់សិស្សនឹងអាចរកខ្លួនឯងពុំឃើញនោះ គ្រូត្រូវអធិប្បាយប្រាប់តាមកុំបង្អង់ឲ្យខាតពេលឥតប្រយោជន៍ ។

សេចក្ដីដែលត្រូវជៀសវាង.- ១-១- សេចក្ដីត្រង់ណាដែលគួរល្មមដឹងថាសិស្សចេះប្រាកដហើយ មិនត្រូវសួរដដែលៗឲ្យយូរពេកទេ ប្រៀបដូចជាក្រដាស់ពណ៌ស ក្ដារខៀនបញ្ញពណ៌ខ្មៅ មាន់មានជើងពីរ គោមានជើង៤ .។ល។

១ ២.- សេចក្ដីត្រង់ណាវិញដែលជាសំខាន់សិស្សពុំទាន់ស្ដាប់បានប្រាកដគ្រូមិនត្រូវប្រូតរូតឲ្យរហាស់ពេកទេខុសអំពីក្បួនបង្រៀន ពីព្រោះសិស្សត្រូវចាប់រៀនពីការដែលបានស្គាល់ ហើយបន្តភ្ជាប់ទៅការដែលពុំទាន់ស្គាល់ពុំទាន់ដឹងនៅឡើយ ។

១ ៣- គ្រូពុំត្រូវបណ្ដោយឲ្យតាមតែសិស្សសួរហើយចេះតែនិយាយពន្យល់វែងទៅៗ ហួសអំពីកំណត់សេចក្ដីដែលបម្រុងបង្រៀនក្នុងពេល

វេលាមួយៗ ហេតុនេះគ្រូត្រូវតែងសេចក្ដីបង្រៀនជាមុនតាមគោលដូចមានខាងក្រោម

ជំពូក១– អំពីកូនសិស្សពិនិត្យឃើញឯងៗ.

ក– ដោយបានពិនិត្យមើលនឹងភ្នែក. គ្រូសិស្សនិយាយអធិប្បាយអំពីសម្បុរទ្រង់ទ្រាយ ទំហំ (ប្រៀបនឹងវត្ថុដែលបានរៀនរួចហើយ) របស់នោះតើស្អាតឬក៏ ?.

ខ– ដោយបានពាល់ស្ទាបមើល– គ្រូសិស្សនិយាយថារបស់នោះរលីង គគ្រាត រឹងឬទន់ ក្ដៅឬត្រជាក់ ?

គ– ដោយបានលើកថ្លឹងនឹងដៃមើល. គ្រូសិស្សនិយាយថារបស់នោះក្រាស់ឬស្ដើង ធ្ងន់ឬស្រាល (ប្រហែលនឹងឬជាងរបស់អ្វីមួយដែលបានរៀនរួចហើយ ?

ឃ– ដោយបានហិតក្លិនមើលនឹងច្រមុះ– តើឃើញមានក្លិនដូចម្ដេច ប្រហែលនឹងក្លិនអ្វី ?

ង– ដោយបានភ្លក់មើលនឹងអណ្ដាត, (គ្រូភ្លក់តែរបស់ដឹងថាជាមិនពុល) តើឃើញមានរសជាតិដូចម្ដេចប្រហែលនឹងរសជាតិអ្វី ?

ច– ដោយបានស្ដាប់មើលនឹងត្រចៀក កាលណាយកបន្ទាត់ទៅគោះរបស់នោះឬក៏ទំលាក់របស់នោះទៅលើតុ តើឮសូរដូចម្ដេចប្រហែលនឹងសូរអ្វីដើម្បីនឹងសំ

គាល់ឲ្យបានទៅថ្ងៃក្រោយតាលណាឮសួរ ។

បំពួក ២.- អំពីប្រយោជន៍យកមកប្រើការ

ត្រូវឲ្យសិស្សរកប្រយោជន៍ក្នុងចំណែកមួយៗនៃវត្ថុដែលរៀន នោះ តើគេយកមកប្រើការធ្វើអ្វីខ្លះ ។

នៅថ្នាក់អាទិកដ្ឋានត្រូវបង្រៀនបន្ថែមពីរបំពួកទៀត ។

បំពួក៣-ហេតុដែលបណ្ដាលកាលណាដាក់វត្ថុនោះទៅក្នុងទឹក

តើវត្ថុនោះរលាយឬទេ រលាយក្នុងទឹកក្ដៅឬទឹកត្រជាក់ ។

បំពួក៤-ហេតុដែលបណ្ដាលកាលណាដាក់វត្ថុនោះទៅក្នុងភ្លើង

តើឃើញដូចម្ដេច ឮសូរដូចម្ដេច ធុំក្លិនដូចម្ដេច នៅវេលានោះ ។

នៅវេលាណាដែលបានសួរសិស្សឲ្យឆ្លើយ ឬបានពន្យល់សិស្សសូមគ្រូសរសេរនៅក្ដារខៀនបញ្ជរ ពាក្យណាដែលសិស្សពុំសូវស្គាល់ច្បាស់នៅឡើយ ដើម្បីនឹងឲ្យសិស្សចេះចាំពាក្យនោះយកទៅប្រើការបានត្រឹមត្រូវទៅថ្ងៃក្រោយឥតមានខ្វាចក្រែងគាន់ប្រឡំឡើយ ។

លុះបង្រៀនចប់ហើយ បើលោកគ្រូយល់ឃើញថាគួរឲ្យសិស្សកត់សេចក្ដីយកទៅរៀន នោះសូមលោកគ្រូសរសេរនៅក្ដារខៀនបញ្ជរសេចក្ដីយ៉ាងសង្ខេបខ្លី រើសយកតែការសំខាន់ជាងគេ ឲ្យសិស្សចម្លងដាក់សៀវភៅរៀនខ្លួន.

អំពីតាំងមន្ទីទុកវត្ថុសំរាប់បង្រៀន

ដូចបានអធិប្បាយរួចមកហើយថាការបង្រៀនវត្ថុស្វាធ្យាយន៍ បានតែមានវត្ថុទើបបង្រៀនបាន ហេតុនេះនៅសាលារៀននិមួយៗ ត្រូវគ្រូខំរកវត្ថុមកទុកសំរាប់បង្រៀន ត្រូវរកសន្សំបន្តិចម្ដងៗ វត្ថុមួយមុខៗ ត្រូវដាក់ក្នុងកូនដបថ្មបំពង់តូចមួយ ត្រូវតំរៀបនៅក្នុងថ្នាក់ទូតាមដោយពួកវត្ថុ ឧបមាដូចជាគ្រឿងបរិភោគ (អំបិល ប្រេង ស្រូវ អង្ករ ស្ករ ម្រេច ពោត ។ ល។ ត្រូវដាក់មួយពួក ។

វត្ថុមានសរសៃ- (សូត្រ កប្បាស អំបោះ គរ រោមសត្វ ។ ល។ ត្រូវដាក់មួយពួកផ្សេង ។

វត្ថុសំរាប់អុចបំភ្លឺ- (ប្រេងកាត បន្ទុះ ចង្កៀង ក្រមួន ទៀន ជ័រ ។ ល ។ ត្រូវដាក់មួយពួកផ្សេងៗ ។

វត្ថុសំរាប់ដុត- (ឧស ធ្យូង ធ្យូងថ្ម ។ ល ។

វត្ថុសំរាប់សង់ផ្ទះ· ឫស្សី ផ្ដៅ ស្លឹក អិដ្ឋ ថ្ម ថ្មកំបោរ ស៊ីម៉ង់ត៍ ។ល។

លោហធាតុ- (ដែក ស្ពាន់ សំណ ប្រាក់ ។ ល ។

អំពីបង្រៀនមុខភូមិសាស្ត្រ

ប្រយោជន៍- ការបង្រៀនភូមិសាស្ត្រ មានប្រយោជន៍ឲ្យសិស្សស្គាល់ស្រុកភូមិដែលខ្លួននៅ ស្គាល់ភ្នំ ស្គាល់ទន្លេ ព្រែកដែលហូរកាត់ ស្គាល់

របរធន់ធាន ផ្លូវគាត់ពីភូមិមួយទៅភូមិមួយ បើសិនណាជាមិនបេះវិញ ប្រៀបដូចជាអ្នកក្រៅ ទើបនឹងចូលមកនៅស្រុកគេឥតមានស្គាល់អ្វីសោះ ទៅជាពុំមែនអ្នកនៅក្នុងស្រុករបស់ខ្លួនឡើយ ប្រយោជន៍មួយវិញទៀតឲ្យស្គាល់ថានគរកាលពីដើមគឺយ៉ាងនោះៗ ប្រៀបនឹងនគរសព្វថ្ងៃនេះខុសពីគ្នាយ៉ាងណាខ្លះ នឹងបានបេះស្រឡាញ់នគររបស់ខ្លួនខំគិតឲ្យបានចំរើនឡើង លុះរៀនចប់អំពីនគរខ្លួនរួចហើយ ទើបរៀនអំពីនគរដែលនៅជិតខាង យកសេចក្តីមកប្រៀបមើលនឹងនគររបស់ខ្លួនផង ។

របៀបបង្រៀន– នៅថ្នាក់កុមារដ្ឋាននឹងបរិវុឌ្ឍណដ្ឋាន ត្រូវបង្រៀនសិស្សឲ្យស្គាល់ទិសទាំងបួនឲ្យសង្កេតមើលទីដីនៅជុំវិញខ្លួន នឹងឃើញមានកន្លែងខ្លះទាបខ្លះខ្ពស់ ខ្លះមានទឹកដក់នៅ ខ្លះមានទឹកហូរ នឹងបានស្គាល់ដូចម្តេចគេហៅថាភូមិ ថាភ្នំ ទន្លេ ព្រែក បឹង កោះ ត្រើយ ផ្លូវដើរ ផ្ទះផ្សារ ។ ល ។

នៅថ្នាក់អាទិកដ្ឋានត្រូវបង្រៀនអំពីប្រទេសកម្ពុជា នឹងប្រទេសជិតខាង ដែលនឹងបង្រៀនឲ្យមានប្រយោជន៍ ៖ លោកគ្រូមិនត្រូវគ្រាន់តែបង្អុលប្រាប់សិស្សឲ្យទន្ទេញមេរៀនក្នុងសៀវភៅ ពីត្រឹមនេះដល់ត្រឹមនោះទេ សូមលោកគ្រូគូរផែនទីនៅក្តារខៀនបញ្ឈរ ហើយកាន់បន្ទាត់មួយបង្អុលបណ្តើរនិយាយពន្យល់បណ្តើរ ឲ្យសិស្សស្តាប់ហើយគូរតាមនៅក្តារឆ្នួនរៀនខ្លួន បើលោកគ្រូមិនសូវប្រសប់គូរទេ សូមគូរនៅក្តារខៀនបញ្ឈរមុន

ពេលបង្រៀន បើមិនបានជាត្រឹមត្រូវណាស់ឲ្យតែប្រហែលល្មមក៏បានដែរ លុះបានបង្រៀនយ៉ាងនេះរួចហើយ ទើបមើលសេចក្ដីមេរៀនឲ្យសិស្ស ស្ដាប់ជាងក្រោយ ។

អំពីបង្រៀនរាជពង្សាវតា

ការរៀនរាជពង្សាវតា មានប្រយោជន៍នឹងឲ្យសិស្សស្គាល់ ប្រទេសរបស់ខ្លួនជាដើម ចាប់តាំងពីកកើតឡើងរៀងរហូតលុះមកដល់សព្វថ្ងៃនេះ នឹងបានដឹងថាស្ដេចណាទ្រង់ឡើងសោយរាជ្យសម្បត្តិពីឆ្នាំណាទៅដល់ឆ្នាំណា តំណាងស្ដេចណា បានតាំងទីក្រុងនៅឯណា បានរៀបចំប្រទេសដូចម្ដេច មានកើតចំបាំងនឹងប្រទេសណា ពីឆ្នាំណា ពីព្រោះហេតុអ្វី បានកសាងអ្វី ទំនុំទំនៀមអ្នកស្រុកដូចម្ដេច របៀបការត្រួតត្រាក្នុងប្រទេសបែបយ៉ាងណា ។ ល ។

នៅថ្នាក់កុមារដ្ឋាន– សូមលោកគ្រូនិទានឲ្យសិស្សស្ដាប់អំពីរឿងរ៉ាវពីដើមដែលមាននិយាយក្នុងស្រុកក្នុងភូមិគេៗមក តើកាលពីដើមស្រុកភូមិដូចម្ដេច មានផ្ទះមានផ្លូវថ្នល់ដូចសព្វថ្ងៃនេះឬទេ ហេតុដូចម្ដេចបានជាភូមិដែលនៅឈ្មោះហៅថាដូច្នេះមានរឿងពីដើមគេនិយាយថាដូចម្ដេច ។ល។ សិស្សនៅថ្នាក់បរិច្ឆណដ្ឋាន នឹងអាទិកដ្ឋានត្រូវឲ្យរៀនតាមសៀវភៅរៀងថ្នាក់ សូមគ្រូនាំសិស្សឲ្យចេះស្រឡាញ់ ប្រទេសខ្លួនស្រឡាញ់ជាតិ

ទំរៀនសូត្រឲ្យកើតមានចំណេះវិជ្ជា ដើម្បីនឹងធ្វើឲ្យចំរើនប្រយោជន៍ដល់ប្រទេស នឹងបានកាន់តែថ្កើងរុងរឿងឡើងតទៅ ៗ

លី - ម៉ាធិពូង៍

ស្រង់ពីកិច្ចសិក្សាបឋមវិជ្ជា បារាំងសែស-ខេមរៈ

ខែយូវាំង - សូយេ៊ុតឆ្នាំ ១៩៣៤

ឥង - ឈុំ

ឧត្តមដ្ឋាន

បុណ្យបុះផែ

ឧកាសបុណ្យដល់ហើយ ក្នុងទន្លេនៅមុខវាំងសឹងមានរបៀបរៀបចំ អឹកធឹកលើទឹកលើគោកភាពប្លែកចំឡែកពីធម្មតា ទាំងទូកនាវា ទាំងទីស្ថាន ៗ នាំមករសំញៀញបង្គុំស្រួប នៅអែបនែបនឹងព្រះទីនាំងសុខគ្រម ទូកតែហោ៊ កបាល់នូវទង់ជ័យពណ៌ប្រាល ខៀវសបក់រវិប បត់ផិតយាមរក្យាព្រះដំណាក់ផៃ ៗ

មានរោងក្រសាលសង់ពាសព័ទ្ធនូវពណ៌នានា មានក្បាច់របនាក្បឿវល្លិស្លឹកឈើនឹងភ្លើងអគ្គិសនី ៗ ពេលប្រណាំងទូកដល់ហើយ ទូកង ទូកមួងចេញត្រសងទៀបមុខព្រះពន្លា បីដូចនាគត្រាច់ក្នុងជលស័យ ៗ សត្វសូរប្រាក់គ្រឹបៗអ្នកអុំគោះទឹកជាចង្វាក់ មានអ្នករាំបាក់ក្បាច់កណ្ដូបសេះឈរទន្ទេងជាទីសំណើចនៃអ្នកមើល ៗ ទូកអុំប្ដូរទូកងលំអនឹងខ្នុកម្រក្សណ៍ខៀវស្រិល ក្បាលកន្ទ្បើយទន្ទុំ បន្សំនឹងហ្នាប៉ាក់ក្រលបរបនាស្ទផ្កាមាសក្លីព្រិចៗ លួនលឿនរំលេចគួរទស្សនាគយគន់មិនចង់ដាក់ភ្នែក ៗ ទូកមួងច្រើនរបស់ចាម ពុំសូវមានក្បាច់ក្បូរទេ តែសរសេរចង្វាក់ស្ទើដៃក្រៅវិស័យ ព្រោះពួកចាមសឹងជំនាញជាញជ័យខាងវៃវទូក ៗ មនុស្សមើលខ្មីលច្របូលដូចទឹកហូរពុំអាចគិតគូរចំនួនឡើយ តាមតែក្សរមាត់ប្រាំង

សឹងតែណែនណាន់តាន់តាប់ ដ៏មានពស្ត្រាភរណ៍លាយលេចចំរុះពណ៌នានា គណនាដូចកំពលជំនួយពាសមាត់ទន្លេ ៗ ឯអាកាសបក្សាយន្ត្រហើរផ្ទួល ធ្លាក់បន្ទឹសព្ទគគ្ហារស្ទើរស្រុតប្រឹថពី ៗ ពគ្រឹក្ហឹដូចថ្ងៃ ដោយប្រទីបផ្កាឈា ដ៏រចនាជារូបសត្វ រូបប្រាសាទក្លីហ្រោងព្រាតធ្លុះប្រុះទាំងជលស័យ នឹងសត្វត្បូងត្រឹទ្ធិពីរោះល្ហើយល្ហើងស្ទើរព្រះចន្ទចាំងរៃបង ព្រមទាំងខ្យល់ទក្ខរបក់ផ្សព្វកាយ ជាឱកាសសប្បាយមួយនៃស្រុកយើង ៗ

ពន្យល់ពាក្យ

អុកធីក ឬ អកអធីក=(ម.ថ អុកៈធីក ឬ អុំកអៈធីក)-គឺ ហ៊ុកហ៊ាក់

មករ ឬ មង្ករ = ន .ឈ្មោះត្រីសមុទ្រមួយយ៉ាង មានខ្លួនធំក្បាលទ្វី ក្រមុំបញ្ចេញទឹកបង្ហូមស្បាញគួរស្ញើម ឆ្លាមមករ,

ជលស័យ ឬ ជលាស័យ=(ម.ជលាសយ : ជល+អាសយ:ទន្លេ)

បង្អាក់= ផ្អាកបង

ហ្វា ធ៉ក់= ន. សំពត់ដែលគេធ៉ក់ពាសមុខទូក

ពស្ត្រាភរណៈ ឬ ពស្ត្រាភរណ៍:សំពត់និងគ្រឿងប្រដាប់កាយ ។

យន្ត ឬ យន្ត្រ=(ម.ថ.យន្ត) ន. គ្រឿងប្រដាប់ដែលកកើតបាន ដោយកម្លាំងចក្រប្រគបគ្នា ។

ប្រឹថពី ឬ ប្រថពី= ន. ផែនដី

កង្ហារ= ប្រដាប់មានស្លាបវិលដោយកំឡាំងខ្យល់

វេវចនៈ ស៊ុកឈឹក : ហ៊ុកហាក់ - រុងរឿង - ឧឡារិក

✕

✕ ✕

ល្បែងប្រណាំងទូកង

ល្បែងប្រណាំងទូកនេះ ជាល្បែងសម្រាប់លេងកំសាន្តមួយ យ៉ាងឧឡារិករបស់ជនជាតិខ្មែរចាស់ ក្មេង - ប្រុស-ស្រី គេទុកជាទំនៀមទម្លាប់ខាងល្បែងមួយដ៏ប្រសើររបស់ជនជាតិខ្មែរ តាំងពីបុរាណសម័យរហូតមក ដល់សព្វថ្ងៃនេះ ក៏មាននិយមលេងជាច្រើន រាល់ខេត្ត រាល់ស្រុក ក្នុងដែនកម្ពុជានេះ ។ មិនតែប៉ុណ្ណោះសោត សូម្បីជនជាតិដទៃដូចយ៉ាងជនជាតិ ចាម ជ្វា ជាដើម ក៏ចូលចិត្តលេងប្រណាំងទូកដូចខ្មែរយើងដែរ ។

ឯការលេងប្រណាំងទូកនេះ ជនជាតិខ្មែរច្រើនតែប្រណាំង ក្នុងគ្នា នៅរដូវវស្សា ដែលទឹកឡើង លិចល្ហាចល្ហឹមសព្វទីភូមិឋាន ។

ក្នុងថ្ងៃបុណ្យភ្ជុំបិណ្ឌម្តង មហាជនជាតិខ្មែរ ទាំងក្មេង·ចាស់·ប្រុស ស្រី គេដើរប្រមូលគ្នារើសរកទូកប្រណាំងយ៉ាងលឿន ហើយហៅគូកន ដាក់បំណុះឲ្យស្មើគ្នា បើទូកម្ខាងមានគ្នាម្ភៃនាក់ ទូកម្ខាងទៀតក៏ត្រូវឲ្យមាន គ្នាម្ភៃនាក់ដែរ ឬលើសខ្វះគ្នាបន្តិចបន្តួចក៏គេសុខចិត្តព្រមព្រៀងលេង តែ គេច្រើនឲ្យពួកកុមារីនៅក្រមុំពេញជំទង់ អង្គុយខ្ទង់ទូកខាងមុខ ពួកកុមារ

អង្គុយខ្ជន់ទូកខាងក្រោយ ហើយអ្នកកាប់ចង្កូតទូកប្រណាំងនោះ គេច្រើនយកច្រវ៉ាដំដងវែងមកកាប់ចង្កូតទូកផង ឯអ្នកក្រៅពីនោះ កាន់ច្រវ៉ាគ្រប់ដៃរៀងៗខ្លួន ហើយមានម្នាក់ទៀត ហៅថាគ្រូចង់ចត់ ឬអ្នកមានសំដី ថ្វីមាត់គ្រាន់បើអង្គុយលុតជង្គង់ត្រង់ច្រកក្បាលទូក អ្នកនេះកាន់ច្រវ៉ាលនយ៉ាងល្អហើយជួតក្បាលផង សម្រាប់ស្រែកយកជ័យឬ ស្រែកថា "មួយយ៉ូៗ" កងកាលដែលកំពុងប្រណាំងគ្នា ៗ

ពន្យល់ពាក្យ

ទឡ្ហិក = រុងរឿង – ហ៊ុកហ៊ាក់

បុរាណសម័យ = សម័យជាន់ដើម – ជំនាន់បុព្វបុរសរបស់យើង

និយម = រាប់អាន – អនុលោមតាមធម្មតា

រដូវវិស្សា = ឬវស្សានរដូវ = រដូវភ្លៀង

បិណ្ឌ (ម.ថ.បិនឌ ឬបិន) ន.ការប្រមូលឲ្យមូលឬពូតឲ្យជាដុំ (ភ្ជុំបិណ្ឌ ពាក្យនេះខ្មែរយើងឲ្យឈ្មោះពិធីធ្វើទានមួយយ៉ាង ចាប់តាំងពីថ្ងៃ ១ រោចខែភទ្របទទៅដល់ថ្ងៃខែដាច់ (១៥ថ្ងៃ) ហៅថា កាន់បិណ្ឌ ថ្ងៃ១៥ រោចខែភទ្របទ ហៅថាថ្ងៃភ្ជុំបិណ្ឌ)

សន្តានពាក្យ = ល្បែង = លេង-បន្ទុង.ប្រលែង

មជ្ឈមណ្ឌលទី ២

ទឹកទន្លេសាបហក់មកវិញ

រាល់រដូវ ទន្លេសាបមានសោភាពល្អមើល ៗ គេឃើញផ្ទះខ្ពស់ៗត្រដែត វត្តភាពស្រង្គូតគួរឲ្យស្រងេះស្រងោច ព្រះស្តូបស្តុកស្តម្ភព្រះបដិមាខ្លះធំសម្បើមដ៏មានព្រះភក្ត្រញញឹមក្សេមក្សាន្ត ៗ ប៉ុន្តែមានរដូវមួយដែលសោភាពរឹតតែប្លែកចំឡែកទៀត គឺរដូវភ្លៀងដែលមេគង្គជន់ពេញរង្វាល់ ទឹកជំនន់នៃមេគង្គផ្ទុញទឹកដែរៗមកប្រសព្វខ្សែទឹកហូរខ្លាំងកម្លាំងឥតគណនា រុញខ្សែទឹកទន្លេដ៏ជាប្រធាននៃដៃទន្លេប្រសព្វឲ្យត្រឡប់ហូរចាក់ទៅទន្លេសាប ទៅបំពេញផ្ទៃបឹងទីងល្ហុបដ៏ទំនាបវិញ ៗ ទឹកជំនន់ឡើងលិចពេញបន្ទុកហើយក៏ត្រឡប់មកវិញ នៅឱកាសដែលទឹកត្រឡប់មកវិញនោះ គេឃើញមានបុណ្យដ៏រុងរឿងដែលព្រះចៅផែនដីយាងចុះទៅប្រថាប់ក្នុងព្រះទីនាំងនាវា ដ៏មានទូកម៉ឺនសែនចតហោមរោមជាយសបរិវារ គឺជាបុណ្យព្រ័ត្យដែលគេបង់សន្ទូងកាត់ទន្លេ ហើយគេបណ្តាច់ដោយមុខព្រះច័ន្ទ ៗ ជំនន់នៃទន្លេមេគង្គជាជំនន់មានគុណដ៏ប្រសើរទឹកនោះនាំដីជាតិទៅបំរើនដីដំណាំ ទីងនាំឲ្យកើតត្រីជាលាភកោងដែលជាអាហារនៃអ្នកស្រុកកម្ពុជា ៗ ជំនន់ឡើងល្ហុបលិចរហូតដល់ព្រៃនោះនៅវេលាទឹកលិចព្រៃ គេឃើញតែចុងព្រឹក្សាលេចពីទឹកប្រិមៗជាឱកាសសប្បាយ

ទឹងគ្រាប់កាត់ព្រៃទៅបានផុតទើសចាស់ឡើយ

ពន្យល់ពាក្យ

ទឹកទន្លេហក់ = ទឹកទន្លេសាបហូរត្រឡប់មកទន្លេមេកុងវិញ ។

សារភាព =(ម-ថ-សារភាព)—ការៈពិត—ដំណើរឬសេចក្តីពិតសារភាព

ល្អ=ការៈឬដំណើរល្អ ។

វត្តភាព = (ម-ថ-វត្តភាព)—វត្ត—ន—ការប្រព្រឹត្ត—មុខការ=កិច្ចដែល

គួរធ្វើ-នាទី វត្តភាព—ការៈគួរឲ្យស្រងេះស្រងោច

ស្តូប = ការបនាដោយឥដ្ឋ-ស៊ីមង្តិសំរាប់បញ្ចុះធាតុ(ចេតិយ)

ស្តុកស្តម្ភ =មាំមួន...

បដិមា = ព្រះពុទ្ធរូប...

ផ្ទាញ់ = រុញសង្កត់

ប្រថាប់ = គង់នៅ

បរិវារឬបរិពារ = អ្នកចោមរោមកំដរ ឬ ហែហមជាកិត្តិយស

វេវចនៈ: ស្តុកស្តម្ភ—មាំមួន រឹងត្អឹង រឹងប៉ឹង...

សទិសសព្ទ =កោដិ-ន—ប.សំ ដប់លានត្រូវជាមួយកោដិ

កោដ្ឋ.ន.កោដ្ឋមាស សុវណ្ណកោដ្ឋ ។ កោត.កិ.កោតញញើត ។

សួរចោទ.—នៅរដូវណាដែលទន្លេមេកុងហូរចាក់ទៅទន្លេសាប ។

ទឹកទន្លេសាបហក់មកវិញនៅរដូវណា ៗ វេលានោះមានបុណ្យត្រី ជាចឡារិកនៅទន្លេចតុមុខ ៗ ជំនន់ទន្លេមកពុំដឹងមានប្រយោជន៍ដូចម្តេច ៗ

⁂

បុណ្យចូលឆ្នាំណាវ

នៅថ្ងៃចូលឆ្នាំនាម៉ឺនសព្វមុខមន្ត្រី ចូលគាល់ហ្លួងជាអម្ចាស់ជីវិតក្នុងវាំង ៗ នៅថ្ងៃជាគំរប់បី គឺថ្ងៃឡើងស័ក ពេលារសៀល ហ្លួងយាងទៅធ្វើពុទ្ធបូជាក្នុងព្រះវិហារវត្តវិស៊ិន ដ៏មានក្បួនហែជាចឡារិក ៗ នោះទៅមុខបង្អស់ គេឃើញដំរីប្រាំសឹងប្រដាប់ដោយគ្រឿងល្អប្រសើរបន្ទាប់មកពួកទាហានសឹងកាន់ទង់ជ័យ ប្រទេសជាតិនៅដែលជាប់មកទៀតទាហានកាន់លំពែងស្នែងក្របី ពួកមហោស្រពពួកពលស្នែងក្រហមសឹងកាន់ស្គរនៅដៃ តមកទៀតពួកនាម៉ឺនអញ្ជើញគ្រឿងដេរអមឡោមហ្លួងដែលគង់លើព្រះសាលៀងមាស បិទបាំងដោយក្លស់សមួយគូ ក្រោយបំផុតមកទៀត ពួករបាំនិងពួកចម្រៀង ៗ

ក្នុងឧកាសនោះគប្បីគេចង់យល់ចង់ឃើញ ព្រោះកាលចេញទៅក្បួនហែដើរទៅដូចប្រក្រតីរហូតដល់វត្ត ប៉ុន្តែលុះត្រឡប់មកវិញ ពួក

កញ្ញានានា ដៃកាន់និទៅនូវគន្ធមាលាចាំស្កាត់ក្បួនហែ ហើយថ្វាយសព្វ សាធុការដោយបាចសាចសុគន្ធពិដោរ ដូចជាប្រឡែងលេងសប្បាយ ទៅលើអង្គព្រះពជា លើពួកទាហាន លើពួកក្បួនហែ នូវអស់ពួកអ្នកឈរ មើលយ៉ាងហ្នឹងហើយគឺសណ្ដាប់បុណ្យចូលឆ្នាំ ។

ពន្យល់ពាក្យ

គាល់ហ្វង៍ - អង្គុយចាំស្ដាប់ព្រះឱង្ការហ្វង៍ - គាល់ព្រះអង្គម្ចាស់ ទៅលេង ទៅសួរព្រះអង្គម្ចាស់.........

ពុទ្ធបូជា = (ម.ថ.- ពុត - ធ) ន. បូជាចំពោះព្រះពុទ្ធ

ឧឡារិក = (ម- ថ. អ៊ុឡារិក) = អឹកធិក - ហ៊ឹកហាក់

មហោស្រព=(ម.ថ. មៈហោស្រប់).ន.របាំ

សាលៀង = គ្រែសង៍ ហៅសិវិការវិញក៏បាន

កញ្ញា = ន.ស្រីក្រមុំ – ស្រីជំទង់

ដៃកាន់និទៅ= ដ៏មាននៅដៃ

គន្ធ = (ម.ថ. គន់ធៈ) = ក្លិនគ្រឿងក្រអូប

មាលា = ផ្កាកម្រង៍

គន្ធពិដោរ = ក្លិនក្រអូបល្អ

មជ្ឈមណ្ឌល

រៀនមើល ហាត់ភាសា

ព្រះមហាក្សត្រនឹងប្រជាជន

ព្រះមហាក្សត្រដែលទ្រង់គ្រប់គ្រងប្រទេសនិមួយៗព្រះអង្គជាទេពតា ដោយសន្មត ទ្រង់នាមថា ((ព្រះរាជា)) ព្រោះទ្រង់ប្រកបដោយការសង្គ្រោះដោយសង្គហវត្ថុ៤យ៉ាង គឺប្រទានទេយ្យវត្ថុ- មានព្រះវាចាគួរឲ្យចង់ពុចង់ស្តាប់ – ទ្រង់ប្រព្រឹត្តអំពើជាប្រយោជន៍ ទ្រង់តាំងព្រះអង្គស្មើ ៗ គឺប្រើឬកពា ឲ្យល្មមពេញចិត្ត ប្រជាជន ។

ទ្រង់ដម្រង់ប្រជាជន ដោយទសពិធរាជធម៌ ធម៌សម្រាប់ព្រះរាជា មាន១០យ៉ាងគឺអំណោយទាន រក្សាសីល ៥ជានិច្ចចំណាយព្រះរាជទ្រព្យ ទំនុកបំរុងប្រទេស មានសេចក្តីទៀងត្រង់ទន់ភ្លន់សភាព- រក្សាឧបោសថសីលតាមកាលកំណត់ម្តងៗ មិនកំដៅក្រហាយប្រជាជន-មិនបៀតបៀនអ្នកដទៃ មានសេចក្តីអត់ធន់ មិនបំពានលើធម៌លើច្បាប់ ។

ដោយហេតុនេះទើបទ្រង់ព្រះនាមថា ជាបុព្វការីរបស់ប្រជាជន ប្រជាជនដែលបានសេចក្តីសុខ ដោយសារការគ្រប់គ្រងរបស់ព្រះរាជានោះ ហើយជាអ្នកដឹងឧបការគុណក៏តាំងចិត្តស្មោះត្រង់ចំពោះរាជការផែន

ដី ជួយយកអាសាការពារដែនដី ដោយស្មោះស្ម័គ្រ មានស្វាមីភក្ដិចំពោះព្រះរាជា ចំពោះរាជការដែនដី ឥតមានរើងទង់ឲ្យផ្លាស់ប្ដូររាជការ យ៉ាងនេះហៅថា កតញ្ញូកតវេទី ចំពោះព្រះរាជា ជាម្ចាស់ជីវិតរបស់ខ្លួន ។

អាននិងពន្យល់ពាក្យ

សង្គហវត្ថុ= (អ-ថ សង់ គះហះ)ន: អង្គនៃសេចក្ដីសង្គ្រោះ មាន៤យ៉ាង ...

ទេយ្យវត្ថុ=(អ.ថ.ទ័យ យះ)ន.វត្ថុទុកធ្វើជាទាន។ទសពិធរាជធម៌=(ទស ពិធះរាជធ័រ)ន. គឺធម៌ ១០ប្រការសម្រាប់ព្រះរាជា ។

សីល: ការកាន់ ឬប្រព្រឹត្តល្អដោយកាយវាចា ....

ឧបោសថសីល= (អ-ថអ៊ុបោស្សុតថសីល) សីលឧបោសថសីល សម្រាប់រក្សាចំរះចិត្ត ។

បុព្វការីរបស់ប្រជាជន= បានធ្វើសេចក្ដីទុកចំរើនផ្ដើមដល់ប្រជាជន ។

យកអាសា= ជួយឈឺឆ្អាលដោយស្ម័គ្រស្មោះអស់ពីចិត្តពីថ្លើម ។

ស្វាមីភក្ដិ= (ស្វាមី–ម្ចាស់ប្ដី) ស្វាមីភក្ដិ= សេចក្ដីស្រឡាញ់ស្មោះចំពោះម្ចាស់ ។

អវិចនះប្បកតា= មារយាទ កិរិយា-បែបបទសណ្ដាប់ធ្នាប់ ។

សទិបសត្វ ធន់=ក្រាំ ធន់ធ្ម៉ឺ ។ធន=ទ្រព្យធន់ធានា។ធុនបែបយ៉ាងកុំណើត

ជាមួយគ្នា តែមួយផុន ។សួរថា៖ ព្រោះអ្វីបានជាថាព្រះមហាក្សត្រជា ទេវតាដោយសន្មត? ដែលទ្រង់ព្រះនាមជា រាជានោះ គឺទ្រង់ប្រកបដោយ ការអ្វីខ្លះ? ធម៌សម្រាប់ព្រះរាជាមានប៉ុន្មានយ៉ាង? ប្រជាជនត្រូវប្រព្រឹត្ត ដូចម្ដេចចំពោះព្រះមហាក្សត្រ? ។ល។

រៀនមើល = សរសេរតាមសូត្រ

អតីតប្រវត្តិនៃប្រទេសកម្ពុជា

កាលនោះមានលាវម្នាក់ លើកព្យុហសង្គ្រាមមកដណ្ដើមយកប្រទេស កម្ពុជា ។ លាវនោះតាំងខ្លួនជាក្សត្រិយ៍មួយព្រះអង្គ តាំងជាតិស្យាមប្រ-ទេស គឺជាតិសៀមនាំបណ្ដាលហេតុឡើង ទើបលាវហើយនិងយួន ដែលធ្លាប់ចំណុះចុះចូលប្រទេសកម្ពុជាពីដើម ក៏កំរើកចិត្តតាមសៀម ហើយដណ្ដើមយកផែនដីប្រទេសកម្ពុជានេះ ដោយចំណែកសាមល ពង្សប្រទេសពង្សផ្សេងៗ ក៏លែងចំណុះចុះចូលប្រទេសកម្ពុជានេះ ចាប់តាំង តែពីគ្រានោះមក ។ ប្រទេសខ្មែរកើតជាផែនដីតូចស្ដួចស្ដើងណាស់ ប្រ-ជារាស្ត្រក៏ក្រពិបាករៀងមក ។

ដល់មកផែនដីព្រះបាទសម្ដេចព្រះហរិរក្សរាមាឥស្សរាធិបតី ព្រះបាទ

សម្តេចព្រះនរោត្តមបរមរាមាវតារ ទ្រង់ប្រកបដោយមហាករុណាដល់អាណាប្រជានរាស្ត្រ ដែលក្រីក្រពិបាកដោយស្រុកបាក់បែកនឹងសឹកសង្គ្រាមជារឿយៗនោះណាស់ជំនុំព្រមកុងសីយសេនាបតី ទ្រង់មានព្រះសុភអក្សរទៅចងសម្ពន្ធមិត្រនឹងមហានគរបារាំងសែស ។

អគ្គាធិវរដ្ឋ ព្យូហ (ហ) សាមលរាជ (ផ្ស)

ប្រទេសរាជ្យ(ផ្ស) អាណាប្រជានុរាស្ត្រ មហាករុណា សុភអក្សរសម្ពន្ធមិត្រ

មជ្ឈិមដ្ឋានទី ១

រៀនមើល = ហាត់ភាសា

រឿងត្មាត-ឆ្មានឹងបក្សី

នៅក្បែរត្រើយទន្លេគង្គា មានដើមជ្រៃមួយដើមធំមែកត្រសុំត្រសាយសាខាធំហើយដោយព្រោះជាទីអាស្រ័យនៅនៃបក្សីទាំងឡាយនឹងត្មាតមួយ ។ ដោយកម្មអាក្រក់ឲ្យផល ត្មាតនោះក៏ទៅជាខ្វាក់ ងងឹតងងុលក្រចករេចរឹលអស់រលីង ។ បក្សីជាតិទាំងឡាយដែលអាស្រ័យនៅនាដើមជ្រៃនោះមានចិត្តអាណិតអាសូរ តែងរំលែកចែកអាហារខ្លួនបន្តិច ៗ ម្នាក់ឲ្យដល់ត្មាតនោះជួយចិញ្ចឹមឲ្យមានជីវិតរស់នៅ ។

គ្រានោះមានឆ្មាមួយចូលមករកចាប់កូនបក្សីស៊ីជាអាហារ នៅក្នុងព្រៃឈើនោះ ៗ កូនបក្សីទាំងឡាយកាលបើឃើញឆ្មាដើរចូលមក ក៏កើតភ័យរន្ធត់រត់ផ្ទួផ្ទា កោលាហលពេញទាំងព្រៃ ៗ ត្មាតបានឮសូរសំឡេងគឹកកងខ្ទៀវខ្ទារដូច្នោះក៏ស្រែកសួរទៅថា “ អាណាមកធ្វើអ្វីឲ្យជ្រួលច្របល់របល់ដូច្នេះ ” ឆ្មាសម្លឹងមើលទៅឃើញត្មាត ក៏តក់ស្លុតញាប់ញ័រក្នុងចិត្ត ហើយគិតថា “ ឱអាត្មាអញដល់គ្រោះស្លាប់ហើយតើ ” តែថាដរាបណាភ័ក្តិភ័យន្តរាយមិនទាន់មកដល់ទេ ដរាបនោះបុគ្គលគប្បីប្រុងប្រយ័ត្នដល់ភ័យ នោះបើភ័ក្តិភ័យន្តរាយមកដល់ហើយ បុគ្គលគប្បីក្លាហានតស៊ូនឹងភ័យនោះ តាមគំនិតខ្លួនដែលបានគិតទុកមុនស្រេចហើយ ៗ

ឥឡូវនេះ អាត្មាអញចូលមកទល់ខ្លួនដល់ជិតក្តីស្លាប់ហើយ នឹងថយទៅក្រោយវិញក៏មិនបាន, ហើយចុះបើមានហេតុយ៉ាងណាកើតឡើងក៏តាមការណ៍ចុះ អាត្មាអញនឹងចូលទៅឲ្យដល់ត្មាតវៃអែបឲ្យស្និទ្ធស្និទ ៗ

ឆ្មារកឧបាយឃើញដូច្នេះហើយ ក៏ចូលទៅជិតត្មាតពោលពាក្យសំពះសួរថា” បពិត្រលោកម្ចាស់ ខ្ញុំបាទសូមជំរាបសួរ ” ត្មាតសួរថា ” ឯងជាអ្វី ? ” ឆ្មាឆ្លើយតបថា ” ខ្ញុំបាទជាសត្វឆ្មា ” ត្មាតក៏ហែងថា ” នែអាសត្វចង្រៃ ចូរថយចេញឲ្យឆ្ងាយទៅ បើមិនថយចេញទេ អាឯងត្រូវ

គ្រោះស្លាប់ឥឡូវមិនខាន ” ។

ឆ្មានិយាយអង្វរថា ” សូមលោកស្ដាប់ពាក្យខ្ញុំបាទសិន កាលបើឃើញថាគួរសម្លាប់ ខ្ញុំបាទក៏សុខចិត្តទទួលស្លាប់ឥតប្រកែក ” ។

អាននឹងពន្យល់ពាក្យ

ភយន្តរាយ= (អ.ថ. ភ័យយ័នតៈរាយ) ន. អន្តរាយដែលគួរខ្លាច, អន្តរាយយ៉ាងសម្បើម ។

ជ្រៃ= ឈ្មោះឈើមានជ័រ ពួកពោធិ, ពួកល្វា មានពួររយីករយាក ឬតំទូពន្ធ ជ្រៃមានច្រើនយ៉ាង គឺជ្រៃពោធិ, ជ្រៃក្រឹម ជ្រៃលៀប ជ្រៃត្រាង ។

ព្រន់= ន រន្ធ, ប្រហោង : ព្រន់ឈើ, ព្រន់ ជាស

ត្មាត= ន. ឈ្មោះសត្វស្លាបធំ បរិភោគសាកអសុភជាអាហារ ។

កោលាហល= (អ.ថ. កោឡាហល់) ន. សេចក្ដីភ្ញាក់ផ្អើលជ្រួលជ្រើម ។

✕

✕ ✕

រឿងត្មាត-ឆ្មា នឹងបក្សី (ចប់)

ត្មាតស្ដាប់ហើយពោលថា “មើលនិយាយមកមើល, អាឯងចូលមក

នេះត្រូវការអ្វី?" ឆ្មាឆ្លើយថា ខ្ញុំបាទនៅត្រើយទន្លេគង្គានេះឯង ប្រព្រឹត្ត ព្រហ្មចរិយធម៌ជាប្រក្រតីមិនហ៊ានស៊ីសាច់ឈាមទេ, ខ្ញុំបាទបានឮបក្សីជាតិ សរសើរកិត្តិគុណលោកចំពោះមុខខ្ញុំបាទជារឿយ ៗ ថាលោកជាអ្នកចេះ ដឹងច្រើន, ចិត្តធ្ងន់ក្នុងធម៌ ល្មមទុកចិត្តស្និទ្ធស្នេហាយកជាវិសេសៈ បាន ហេតុនេះបានជា ខ្ញុំបាទមានចិត្តត្រេកអរចង់ចូលមកត្រង់ត្រាប់ស្ដាប់ធម៌ រៀនវិជ្ជាច្បាប់គតិលោកគតិធម៌អំពីសំណាក់លោក ដែលជាបុគ្គលចាស់ ព្រឹទ្ធាចារ្យមានការចេះដឹងស្ទាត់ជំនាញ ប្រសប់ប៉ិនប៉ាវក្នុងវិជ្ជាផ្សេងៗ ហេតុអ្វីក៏លោកបែរទៅជារករឿងកាប់សម្លាប់ខ្ញុំបាទដែលជាភ្ញៀវទៅវិញ? ព្រោះថាបុគ្គលគប្បីធ្វើបដិសណ្ឋារចំពោះភ្ញៀវ ទោះបីភ្ញៀវនោះ ជា សត្រូវដែលមកដល់ផ្ទះហើយ ដូចព្រឹក្សជាតិតែងឲ្យម្លប់ជាទីសំបតមិន រើសមុខ សូម្បីអ្នកកាប់ឈើក៏ដោយ, ម្យ៉ាងទៀតភ្ញៀវរិលត្រឡប់ចេញ ពីផ្ទះអ្នកណា ដោយក្ដីក្ដៅក្រហាយចិត្ត, ភ្ញៀវនោះឈ្មោះថាប្រគល់ឲ្យនូវ បាបអប្បមង្គល ដល់អ្នកម្ចាស់ផ្ទះនោះ ។

តាតនិយាយកាត់ថា " ឲ្យតែឈ្មោះថា ឆ្មាហើយសុទ្ធតែចូលចិត្ត ស៊ីសាច់ទៅជាអាហារទាំងអស់, នៅក្នុងព្រៃដើមជ្រៃនេះ មានសុទ្ធតែបក្សី អាស្រ័យនៅ ហេតុនេះបានជាអញហាមឃាត់យ៉ាងនេះ " ។

ឆ្មាស្ដាប់ពាក្យតាតហើយ ក៏ស្រពោនទុនដាក់មុខយកដៃស្ទាបត្រ

ចៀកតាំងសងខាង ក្រាបសំពះនិយាយបញ្ជាក់ថា ខ្ញុំបាទបានសិក្សាគម្ពីរធម្មសាស្ត្រចប់អស់ច្រើនហើយ រួមសេចក្ដីមកនៅត្រឹមតែមួយមាត់គឺ (អហិ-សា) ការមិនបៀតបៀនគេ ជាធម៌ប្រសើរក្រៃលែង ។

កាលបើឆ្មានិយាយបន្ទន់ចិត្តគាត់ ឲ្យជឿជាក់ដោយប្រការផ្សេង ៗ ហើយ ក៏សរសៀរចូលទៅក្នុងព្រៃជ្រៃនោះបាន ក៏តាំងតែចាប់កូនបក្សីយកមកហែកស៊ីរាល់ ៗ ថ្ងៃ ។

ឯបក្សីទាំងឡាយដែលឆ្មាស៊ីកូន ក៏យំសោកខ្សៀវខ្សា ប្រជុំគ្នាសើបសួររកដំណើរដើមទងនៃការបាត់បង់កូន ៗ ឯឆ្មាលុះបានដឹងរឿងនោះហើយ ក៏បោលចេញពីព្រៃជ្រៃទៅខាងក្រៅភ្លាម បក្សីទាំងឡាយបបួលគ្នាគយគន់មើល ប្រទះឃើញតែឆ្អឹងកូននៅក្នុងព្រៃដើមជ្រៃនោះ ក៏ចោទប្រកាន់ឆ្មាតចាស់នោះថា (ឆ្មាតខ្វាក់កញ្ចាស់នេះឯងដែលស៊ីកូនយើង) ទើបព្រួតគ្នាសម្លាប់ឆ្មាតចាស់ចោលបង់សៀតពួងកាលនោះទៅ ។

អាននឹងពន្យល់ពាក្យ

ព្រហ្មចរិយធម៌ = (អ-ឋ-ព្រំម: ចរិយធ៌) ន. ការប្រព្រឹត្តដ៏ប្រសើរ

វិស្សាស: = (អ.ឋ.វិស្សាស: គុ. ដែលជាទីស្និទ្ធស្នាល ៗ

បដិសណ្ឋារ = (អ.ឋ.ប:ដិសនថារ:) ន. ការទទួលរាក់ទាក់ ៗ

ធម្មសាស្ត្រ = (អ.ថ ធម្មៈសាស) ន. ឈ្មោះគម្ពីរមួយមានសេចក្តីសំដែងអំពីយត្តិធម៌ ។

អហឹសា = (អ.ថ. អៈហឹង្សា) ន. ការមិនបៀតបៀន ។

ត្នោតបង់ជីវិតព្រោះគប់មិត្តអាក្រក់ ដូចមានសាសិតបុរាណថា ៖ កុំទុកចិត្តបរទេស កុំទុកចិត្តអតិនេស្ត្រម៌ កុំទុកចិត្តអតិព្រាយ ។

(សាស្ត្រាច្បាប់ត្រីនេត្រ)

អាធិគគដ្ឋាន

បង្រៀនពាក្យនិងភាសា

អាទិត្យទី ១ – អំពីលោហធាតុ (ធាតុដែក)

នាម – ស្ពាន់ សំណ សំរិទ្ធ លង្ហិន ទង់ដែង ដែកស៊ីឡាត ដែកស័ង្កសី ប្រាក់ មាស ទង់ហ្វី ។

គុណនាម – រឹង ទន់ ស្រួយ ដាប់ មាំ ធ្ងន់ ស្រាល ច្រេះ ចាក់ ថែក ក្តៅ ត្រជាក់ រលីង រលោង រលើប ក្រាស់ ស្តើង ខ្មៅ ស ក្រហម លឿង ប្រផេះ ក្លឹស្រគាប់ ។

កិរិយាសព្ទ — ផុតដែក វាយដែក (ដំ) រំលាយមាស កាត់ស្ពាន់ ដំទង់ហ្វ៊ា ផ្សារមាស ថ្វឹងសំណ ហូតលួស ។

ហាត់ភាសា — ក្រៅអំពីធាតុឈើនឹងធាតុថ្ម មានធាតុអ្វីទៀត? អ្វីខ្លះដែលរាប់បញ្ចូលក្នុងពួកធាតុដែក ?

ធាតុដែកអ្វីដែលមានដម្លៃជាងគេ ? ព្រោះអ្វី ? ឯដែកមានប្រយោជន៍ឬទេ ? ព្រោះអ្វី ? អ្នកបានឃើញគេយកប្រាក់នឹងមាសទៅធ្វើជាវត្ថុអ្វីខ្លះ ។

ការហាត់សរសេរ — ចូររើសយកពាក្យខាងក្រោមនេះដាក់បំពេញឃ្លាទៅក្នុងចន្លោះពងត្រី ៖ ដែក - ស្ពាន់ ទង់ដែង មាស - ប្រាក់ សំណ រឹង ទន់ ម៉ាំ ក្រហមឆ្អៅ ៖

មនុស្សយើងត្រូវការ ....(ដែក) យកមកធ្វើជាគ្រឿងប្រើប្រាស់គ្រប់ជំពូក ព្រោះជាជាតិ ....(រឹង) ហើយ .....(ម៉ាំ) ផង ឯស្រី ៗស្រឡាញ់តែ ....(មាស - ប្រាក់ - ទង់ដែង) យកមកធ្វើជារូបិយវត្ថុសំរាប់ពាយ ។

នៅប្រទេសបារាំងកំពដការបង្កើតឲ្យមានរូបិយវត្ថុដែលមានដម្លៃបំផុតធ្វើ ....(មាស) ឯ ....(សំណ) គេយកមកធ្វើជាបំពង់ទឹក ព្រោះជារបស់ ......(ទន់) ស្រួលពត់បត់បែនបុះឡើងបាន ។

អំពីជាងដែក

នាម – ជើងក្រាន ស្នប់ ទ្រនាប់ ដង្កាប់ ត្បូង ចុងសំលៀង ពាងទឹក ស្នាប ជើងម៉ា ដែក កាំបិត ពូថៅ ចប ប៉ែល ។

គុណនាម – សន្ធោសន្ធៅ ស្រអាប់ ជ្រាយ រឹង កោង ត្រង់ មុត ។

កិរិយាសព្ទ – សប់ភ្លើង ដុតដែក កាត់ដែក ច្រូងកាំបិត ផ្គុំពូថៅ សំលៀងចប លត់ពន្លាក់ ។

វិធីហាត់ភាសានិងហាត់សរសេរ – សុំឲ្យធ្វើដូចរបៀបមុន ។

បង្រៀនមើល

១ - អំពីដែក (សៀវភៅវត្ថុស្វាធ្យាយទំពរប្រណាដ្ឋាន ទំព័រ៨៨) ។

២– អំពីលោហធាតុ – ជាតិដែក – ជាតិស្ពាន់ស – ជាតិទង់ (សៀវភៅវត្ថុស្វាធ្យាយ ភាគកណ្ដាលទំព័រ ១២៧) ។

សរសេរតាមសូត្រ

អំពីលាយលោហធាតុ

អស់ចាំងលោហធាតុដែលនៅក្នុងដីចាំងប៉ុន្មាន ដូនណាសុខ

ផ្ដនណាលាយនឹងធាតុឯទៀត តាមធម្មតាលោហធាតុសុទ្ធពុំសូវប្រើការតែឯងទេ គេត្រូវយកមកលាយនឹងធាតុឯទៀត ទើបប្រើការបាន ។

ឯលោហធាតុដែលគេប្រើការក្នុងគ្រឿងដែកនោះ គឺស្ពាន់ស័ង្កសី សំណនឹងសំណប៉ាហាំង ។ ស្ពាន់ជាលោហធាតុពណ៌ក្រហម កាលណាត្រូវទឹកម្ជូរឬទឹកខ្ទះទៅមានច្រេះបាច់ ឯច្រេះនេះជាថ្នាំពុលពូកែណាស់ ហេតុនេះត្រូវផុសលាងសំអាតឆ្នាំងស្ពាន់ឬវែកស្ពាន់ ដែលប្រើការក្នុងផ្ទះបាយឲ្យស្អាតជានិច្ច ដើម្បីកុំឲ្យមានច្រេះឬដុះស្នឹម ។

ស័ង្កសីជាធាតុមានពណ៌សខៀវ (ពណ៌ប្រផេះ) សម្រាប់ធ្វើជាប៉ោតដងទឹក ប៉ោតស្រោចដំណាំ សុកឡូតទឹក ទបង្ហូរទឹក ហើយនឹងប្រក់ផ្ទះ គេយកដែកមកលាយនឹងធាតុនេះ ដើម្បីកុំឲ្យច្រេះបាច់ ។

សំណប៉ាហាំងជាធាតុស គេកិនធ្វើជាស្លឹកស្ដើង ៗ បាន គេហៅជាស្លឹកសំណប៉ាហាំង សំរាប់ខ្ចប់ចំណីអាហារ ។

អក្ខរាវិរុទ្ធ — សុទ្ធ — ឯកឯង — ទឹកម្ជូរ — ផុសលាង -- ដុះស្នឹម ទបង្ហូរទឹក ។

តែងសេចក្ដី

ចូរអធិប្បាយអំពីធាតុដែក តាមពាក្យចោទខាងក្រោមនេះ របស់

អ្វីខ្លះ ដែលចូលមកក្នុងពួកធាតុដែក (លោហធាតុ), ធាតុដែកកើតមកពីអ្វី, ពណ៌យ៉ាងដូចម្ដេចខ្លះ, គេឃើញមាននៅឯណា, គេធ្វើដូចម្ដេចខ្លះ ទើបបានរបស់នោះយកមកប្រើការគ្រប់ជំពូក, អ្នកចូលចិត្តរប់អានធាតុដែកឬទេ, ព្រោះអ្វី? ។

អក្សរផ្ចង់

ង ផ ដ ជ ដេដើដេង ដោង ជួជក់ងងុយដេក

ដើរផុំងដកដង្ហើមផើតផិត ។

រៀនពាក្យហាត់ភាសា

អាទិត្យទី ២ – អំពីផលប្រយោជន៍ដែក

នាម= កាំបិត ដឹង ពូថៅ រណារ ពន្លាក ដែកស្វាន ដែកគោល ដែកខ្វង ញញួរ ដង្កាប់ គ្រីប ចប ប៉ែល ផាល ម៉ាស៊ីន កថ៉ាល រថយន្ត យន្តហោះ ប្រដាក់ យុថ្កា ស្ពាន ។ ល ។

គុណនាម– មុត រិល ធែប ស្រួច ទាល មូល សំប៉ែត តូច

ធ្មារ មាំ ស្អិត យឺត គោង ត្រង់ ។

កិរិយាសព្ទ– ពត់មុខរណារ ឆាបរណារ អារឈើ ពុះឧស សំលៀងពន្លាក វាយដែកគោល ដាក់ដងកាំបិត ឈូសឈើ ដកដែកគោល ដំដែក ដោះយុថ្កា ។ល។

ហាត់ភាសា របស់អ្វីខ្លះ ដែលធ្វើអំពីដែក ? នៅផ្ទះអ្នកមានប្រដាប់ប្រើប្រាស់អ្វីខ្លះ ដែលធ្វើអំពីដែក ? កាំបិតសម្រាប់ប្រើការអ្វី ? ពូថៅ ពន្លាក - រណារ - ដឹង ។ល។ សម្រាប់ប្រើការអ្វី ? ។

ការហាត់សរសេរ ចូរតែងជាឃ្លានឹងពាក្យខាងក្រោមនេះ ៖ កាំបិត - រណារ - ពន្លាក - ដែកគោល - ញញួរ

២ អំពីផលប្រយោជន៍ស្ពាន់

នាម រូបយន្ត គ្រឿងម៉ាស៊ីន គ្រឿងអលង្ការ ខ្សែលួស នាឡិកា ថ្នាំងខ្ទះ ថ្នាំងអុត ស្លាបព្រា សម កណ្ដឹង គង រគាំង ជួង បង្កើង ព្រះពុទ្ធរូប រូបផ្សេង ៗ ប្រអប់ អកកំបោរ ហិបស្លា សោហិប ត្រចៀកហិប គោមចង្កៀង កន្ទោរ ។ល។

គុណនាម– ក្រហម ស ខ្មៅ ភ្លឺ ស្រអាប់ រឹងមាំ អាក្រក់ ពៀច ប៉ោង ទ្រុត ។

កិរិយាសព្ទ– រំលាយស្ពាន់ សិតរូបផ្សេង ៗ ខាតជួង- ដុតតុ

ដាក់ត្រចៀកហិប ប្រអប់ ។

ហាត់ភាសានិងហាត់សរសេរ (សូមធ្វើដូចមុន)

បង្រៀនមើល

១- សំណ ស្ពាន់ ស្ពាន់លឿង

(សៀវភៅវត្ថុស្វាធ្យាយន៍បរិច្ឆណដ្ឋានទំព័រ៩៣មេរៀនទី១១)

២- អំពីលោហធាតុ ជាងដែក ជាងស្ពាន់ ជាងទង

សៀវភៅវត្ថុស្វាធ្យាយន៍អាទិកដ្ឋានទំព័រ១២៦) ។

សុំឲ្យកែតម្រូវពាក្យខុះដូចខាងក្រោមនេះ ៖

ទី ១ កំបិត កាំបិត ។ ដុះ ដុស (ដុសឲ្យស្អាត) អំពង់ បំពង់ ប្រយាត់ ប្រយ័ត្ន ។

ទី ២ បង្ក្រាន ជើងក្រាន ។ សរ ស (សក្បុស) សង្កសី ស័ង្កសី ។

តែងសេចក្ដី

ចូរអធិប្បាយអំពី ផលប្រយោជន៍ដែកតាមពាក្យចោទ ខាងក្រោមនេះ៖

ស្រុកខ្មែរយើងគេយកដែកពីកន្លែងណាមក អ្នកឃើញគេយកដែក

មកប្រើការដូចម្ដេចខ្លះ? អ្នកចូលចិត្តពាក់អាវដែកឬទេ? ព្រោះអ្វី?

២– ចូរអ្នកអធិប្បាយអំពីជាងដែកតាមពាក្យចោទខាងក្រោមនេះ ៖

នៅក្នុងភូមិអ្នកមានជាងដែកឬទេ? ជាងនោះជាតិអ្វី? រោងជាងនោះនៅត្រង់ណា? នៅក្នុងនោះមានរបស់អ្វីខ្លះ? មានមនុស្សធ្វើការច្រើនឬតិច? ក្នុងមួយថ្ងៃៗអ្នកឮសូរដូចម្ដេច នៅក្នុងរោងនោះ ជាងដែកមានប្រយោជន៍ទឹងយើងឬទេ? ព្រោះអ្វី? អ្នកចូលចិត្តជាងដែកនោះឬទេ? ព្រោះអ្វី? ។

អក្សរផ្ចង់

ង ងឹ ងិ ង ឯ ង្ហូរងង់ ងីងុះ ងុសកណ្ដាលទន្លេ

ង្ហូតទឹកងុសង្ហូតងីរះឡើងជ្រុះស្លឹកល

ទៅឯណា ទៅឯណោះ ។

បង្រៀនពាក្យ ភាសា

អាទិត្យទី ៣– ១ អំពីផលប្រយោជន៍ប្រាក់

នាម – រូបិយវត្ថុ (ប្រាក់រៀល ប្រាក់កាក់) កង់ជើង កង់ក កា

ចិញ្ចៀន ខ្សែក្រវាត់ ខ្សែនាឡិកា ហិបស្លា ជើងពាន តុ វែក ផ្តិល ។ល។

គុណនាម – សផ្លាវ រលីង ម៉ដ្ឋ គគ្រាត គគ្រើម ទន់ រឹង

កិរិយាសព្ទ – រំលាយប្រាក់ ធ្វាក់ក្បាច់ ហូតលួសប្រាក់ ស្អាក់ព្រះពុទ្ធរូប វាតកង់ជើង ធ្វើការ ខ្សែក្រវាក់ ។

២– អំពីជាងទង

នាម – អង្គំ តុ ពពាយ មេដែក ចង្កៀងខ្វញ់ ជើងតាំង ជង្កាប់ ដំបៀត ដែកឆ្កេះ ដែកក្រចក ដែកខែ ដែកឆាប ក្រដាស់ខាត់ ថាស តម្រង ច្រាស បំពង់ ។

គុណនាម – ក្រហមឆ្អៅ ភ្លឺផ្លេក ប្រសប់រហ័ស រហូន ហ្មត់ចត់ ស្អាត ពូកែ ទៀយ ធ្ងន់ ស្រាល រួយ ស្រពន់ ស្គម

កិរិយាសព្ទ – ខាត់ កង់ដៃ ពោសកំទេចមាស ដាំត្បូង ឲ្យដី មាស ឆាបទង់ទំហ៊ូ ។ល។

៣.– អំពីផលប្រយោជន៍មាស

នាម – ទំហូ កន្ទាស់ក ខ្សែដៃ ខ្សែខ្លួន ខ្សែក ស្នៀ សក់ ចិញ្ចៀន ខ្សែនាលិកា ។ល។

គុណនាម – ទន្លាលច្រាលឆ្អៅ វែង ខ្លី រលោង រលើប ភ្លឺស្រា អាប់ ស៊ក ពៀច វៀច ត្រង់ ។

កិរិយាសព្ទ - ធ្វើបិញ្ញៀន ឆាបកន្ទាស់ក ស្អាងព្រះពុទ្ធរូប ក្លាប់ ក្បាច់ស្លៀតសក់ ។

៤- អំពីផលប្រយោជន៍សំរិទ្ធ

នាម - គង់ រគាំង ផ្តិល ត្បាល់បុកស្លា ពពិល ប្រអប់ ក្លង សីមា បង្គ្រន់ កណ្ដឹង ។

គុណនាម - រលើង រលើប ខ្មៅព្រីក ប្រហោង តាន់ ធ្ងន់

កិរិយាសព្ទ.- រំលាយសំរិទ្ធ សិតគង់ រគាំង បង្គ្រន់ កណ្ដឹង ខាត់ ត្បាល់បុកស្លា ឆ្លាក់ក្បាច់ពពិល ។

បង្រៀនមើល

១- អំពីប្រាក់-មាស

សៀវភៅវគ្គស្វាធ្យាយបរិច្ចេណដ្ឋានទំព័រ ៩៥ សុំឲ្យកែតម្រូវពាក្យៈ ខ្សែករ = ខ្សែក ។ ពណ៌សរ (ស) វេច្ចណា = ចេនា (៖ច;នា″)

២- អំពីជាងស្មិត

សៀវភៅវគ្គស្វាធ្យាយន៍អាទិកដ្ឋានទំព័រ ១២៩ ។

សរសេរតាមសូត្រ

១- អំពីប្រាក់ - នឹងមាស

ប្រាក់នឹងមាសជាលោហធាតុមានដម្លៃច្រើន ជាងលោហធាតុឯទៀត ប្រាក់មានសម្បុរស មានដម្លៃបន្ទាប់ពីមាសមក គេធ្វើជារបស់សម្រាប់តាយនឹងប្រកបការរចនាបានច្រើនយ៉ាង ប៉ុន្តែត្រូវលាយស្ពាន់បន្តិចផង ដើម្បីឲ្យរឹង ។

មាសជាធាតុបរិសុទ្ធ មានសាច់ទន់ស្វិតសម្បុរលឿង សម្រាប់ប្រើការធ្វើជាគ្រឿងប្រដាប់កាយ នឹងការរចនាវិចិត្រផ្សេង ៗ ប្តីជួនកាលប្រទេសខ្លះប្រើជារបស់តាយជំនួសប្រាក់ក៏មាន គេយកមាសទៅប្រើការសុទ្ធតែឯងពុំបានទេ ព្រោះជារបស់ទន់ហើយឆាប់សឹកដូចប្រាក់ដែរ ហេតុដូច្នេះបានជាគេលាយនឹងស្ពាន់បន្តិច ប៉ុន្តែត្រូវទុកឲ្យគង់សម្បុរជាមាសដពប ។

អត្ថពីរុទ្ធ - លោហធាតុ - សម្បុរស . ការរចនា . វិចិត្រ បរិសុទ្ធ ជំនួស . សឹក ។

២- អំពីការជាងស្មិត

ជាងស្មិតផុតលោហធាតុឲ្យរលាយទៅជាវត្ថុរាវ ហើយបង្ហូរទៅក្នុង

ពុម្ពមួយ ដើម្បីឲ្យមានទ្រង់ទ្រាយតាមពុម្ពនោះ ជារបស់ផ្សេង ៗ ដល់កាលណាត្រជាក់ទៅ ៗ គេយកដែកស្វិត គឺដែកដែលលាយនឹងធ្យូង ស្ពាន់ - សំណ - ស័ង្កសីទុកសម្រាប់ប្រើការ ៗ

អ្នកស្រុកអាយពុំសូវប្រើដែកស្វិតទេ ៗ នៅប្រទេសឥណ្ឌូចិនមានគ្រឿងស្វិតរបស់បារាំងសម្រាប់បង្កើតដែកស្វិត បំរុងទុកធ្វើវត្ថុផ្សេង ៗ ដូចជាឆ្នាំងខ្ទះ ឆ្នាំងបាយ ៗល ៗ

អក្ខរាវិរុទ្ធ: វត្ថុរាវ បណ្ហូរ ពុម្ព ទ្រង់ទ្រាយ ធ្យូង ស័ង្កសី ៗ

តែងសេចក្ដី

១ ចូរអ្នកអធិប្បាយអំពីជាងទង់នៅភូមិអ្នក តាមពាក្យចោទខាងក្រោមនេះ ៖

នៅក្នុងភូមិអ្នកមានជាងទង់ឬទេ? ជាងនោះជាតិអ្វី ? ឈ្មោះអ្វី? ផ្ទះជាងនោះនៅត្រង់ណា ? នៅក្នុងផ្ទះជាងនោះអ្នកឃើញរបស់អ្វីខ្លះ? មនុស្សធ្វើការច្រើនឬតិច ? ក្នុងមួយថ្ងៃ ៗ អ្នកឮសូរដូចម្ដេចក្នុងផ្ទះជាងនោះ? អ្នកឃើញគេដាក់គ្រឿងអលង្ការនៅក្នុងអ្វី? ជាងទង់មានប្រយោជន៍ដល់អ្នកទាំងពួងឬទេ? ព្រោះអ្វី? អ្នកចូលចិត្តធ្វើជាងទង់ឬទេ? ព្រោះអ្វី? ៗ

២–ចូរអ្នកអធិប្បាយអំពីអ្នកដឹងដូចម្ដេចខ្លះ អំពីគេប្លន់អំបិល តាមអ្នកបានឮគេនិយាយក្ដី តាមអ្នកបានឃើញក្ដី ?

ចំណងតែងនិងគំរូសេចក្ដីនៃសេចក្ដីទី ២ , សូមមើលក្នុងទស្សនាវដ្ដី ឆ្នាំទី ៣ លេខ១៨ទំព័រ២៧ ។

អធិកាដ្ឋាន

បង្រៀនពាក្យនិងភាសា

អាទិត្យទី ១ អំពីពេលវេលា

នាម: ថ្ងៃ យប់ អាទិត្យ ខែ ឆ្នាំ មួយរំពេច មួយស្របក់ ម៉ោង នាទី (មីនុត) វិនាទី (សឺកុង)

គុណនាម: ក្ដី ធំដិត យូរ ឆាប់ រហ័ស យឺត ឆ្នាំចាស់ ឆ្នាំថ្មី ខែមុន ខែក្រោយ ដើមខែ ចុងខែ ។

កិរិយាសព្ទ: ចែកពេលវេលា កត់ខែ ថ្ងៃ ឆ្នាំ រាប់ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ មើលម៉ោង នាទី ថ្ងៃរះ ថ្ងៃលិច ។

ហាត់ភាសា– ដែលហៅថាពេលវេលានោះ គឺអ្វី? ក្នុង១ឆ្នាំមានប៉ុន្មានខែ? គឺខែអ្វីខ្លះ? ខ្មែរយើងរាប់ឆ្នាំជាប៉ុន្មាន? គឺឆ្នាំអ្វីខ្លះ? ក្នុងមួយខែមានប៉ុន្មានថ្ងៃ ។

ក្នុងមួយអាទិត្យមានប៉ុន្មានថ្ងៃ ; គឺថ្ងៃអ្វីខ្លះ , ក្នុងមួយថ្ងៃ មួយយប់ មានប៉ុន្មានម៉ោង ? ។

បង្រៀនមើល

អំពីពេលតាមរបៀបខ្មែរ

(សៀវភៅវត្តស្វាធ្យាយន៍បរិច្ឆណដ្ឋានទំព័រ ១០៨) កែតម្រូវ អាសុឍ=អស្សុជ ។ បឋមសាធ=បឋមាសាធ ។

សរសេរតាមសូត្រ

ពេលវេលា

ដែលហៅថាពេលវេលានោះ គឺគេសម្រេចយកតាមកំណត់ដំណើរព្រះធរណីវិលជុំវិញខ្លួនឯង ហើយនឹងវិលក្រឡឹងជុំវិញព្រះអាទិត្យផង ។ ពេលដែលព្រះធរណីវិលបានមួយជុំខ្លួនឯងនោះ ហៅថាមួយថ្ងៃមួយយប់ គឺម្ភៃបួនម៉ោង លុះព្រះធរណីវិលបានមួយជុំព្រះអាទិត្យ ទើបហៅថាមួយឆ្នាំ ។ មួយឆ្នាំមានបីរយហុកសិបប្រាំថ្ងៃ ឬ ហាសិបពីអាទិត្យ ។

ដែលហៅថារដូវនោះ គឺក្នុងកំឡុង ដែលខ្យល់អាកាសផ្លាស់ប្តូរក្នុង ១ ឆ្នាំៗ ។

អក្ខរាវិរុទ្ធ— ដំណើរ – ព្រះធរណី - ព្រះអាទិត្យ . ខ្ពុ – ហុកសិប ប្រាំ - ហាសិបពីរ – ខ្យល់ផ្លាស់ប្ដូរ ។

តែងសេចក្ដី

ចូរអធិប្បាយអំពីអ្នកប្រើពេលវេលាដូចម្ដេច តាំងពីព្រលឹមរហូតដល់ព្រលប់ ។

ទំនងតែង

តាំងពីព្រលឹមរហូតដល់ពេលបាយ អ្នកធ្វើអ្វីខ្លះ ? ចុះពេលល្ងាច ទល់នឹងព្រលប់អ្នកធ្វើអ្វីទៀត? ។

អក្សរផ្ចង់

បង្រៀនសរសេរអក្សរ មូលឈុ ១៥ ។

អាទិត្យទី២–

នាម.– ខ្យល់ ខ្យល់រំភើយ ខ្យល់ដំណោរ ខ្យល់ព្យុះ ព្យុះសង្ឃរា ខ្យល់កំបុតត្បូង (ខ្យល់គួច) ខ្យល់ពីទិសឯជើង ។

គុណនាម.– រហើយត្រសៀក ត្រជាក់រងាតិច ខ្លាំងវក់វី ខ្លាំងអស្ចារ្យ ។

កិរិយាសព្ទ.— ខ្យល់បក់តិចៗ ខ្យល់បក់ខ្លាំង ខ្យល់គួចធូលី ខ្យល់រំលំរលើងដើមឈើ បង្ហើរខ្ទង់ បើកក្តោង ។

បង្រៀនមើល

ខ្យល់បក់ពីទិសខាងជើង

(សៀវភៅខេមរភាសាបរិច្ឆណាផ្ទួនទំព័រ ៦៤)

សរសេរតាមសូត្រ

អំពីខ្យល់

កាលណាយើងឈរឬអង្គុយនៅកណ្ដាលទីវាល ហាក់ដូចជាមានធម្មជាតិអ្វីមកប៉ះពាល់ខ្លួនយើងឲ្យស្រ្ហើយ ធម្មជាតិនេះហៅថាខ្យល់ ឯបឹកដែលកំរើកទៅមកបាននោះគឺខ្យល់បក់ ។ ខ្យល់បក់នេះជួនខ្លាំងជួនតិច ខ្យល់បក់តិចៗហៅថាខ្យល់ជំនោរ ខ្យល់បក់ខ្លាំងហៅថាព្យុះ ។ កាលណាខ្យល់នោះបក់ខ្លាំងអស្ចារ្យ ហៅថាព្យុះសង្ឃរា ។

ខ្យល់ព្យុះអាចធ្វើឲ្យដើមឈើ ផ្ទះសម្បែង ទូក កប៉ាល់វិនាសអន្តរាយៈភ្ជន ។

ខ្យល់មានប្រយោជន៍ ដើម្បីឲ្យអ្នកដើរទូកសំពៅបើកក្តោងលឿនទៅ បានដោយងាយ ។

អក្ខរាវិរុទ្ធ — ធម្មជាតិ-ខ្យល់-ល្ហើយ-រាល-ព្យុះសង្ឃរា-វិនាស-អន្តរាយ អស្ចារ្យ- កញ៉ាល់- លឿន ។

តែងសេចក្តី

ចូរអធិប្បាយអំពីខ្យល់ព្យុះតាមពាក្យចោទខាងក្រោមនេះ

យ៉ាងដូចម្តេចដែលហៅថាខ្យល់ព្យុះ ? នៅក្នុងរដូវណាដែលច្រើន មានខ្យល់ព្យុះ ? ខ្យល់នោះបក់មកពីទិសខាងណា ? មុននឹងមានខ្យល់នោះ អ្នកសំគាល់ឃើញមានអ្វីនៅជើងមេឃ ?

វេលាខ្យល់បក់មកអ្នកព្រួសរដូចម្តេច ?/ អ្នកឃើញមានអ្វីមកជាមួយផង ? ខ្យល់នោះបណ្តាលឲ្យមានហេតុដូចម្តេចខ្លះ? នៅក្នុងភូមិអ្នកនៅក្នុងទន្លេ ។ អ្នកចូលចិត្តនឹងខ្យល់នោះឬទេ? -ព្រោះអ្វី? ។

បង្រៀនពាក្យ នឹង ភាសា

អាទិត្យទី៣— អំពីភ្លៀង

នាមៈ ភ្លៀង ផ្គរ រន្ទះ ផ្លេកបន្ទោរ ឥន្ទធនូ សន្សើម គ្រាប់ភ្លៀង ទឹកភ្លៀង ។

គុណនាម– ច្រើន តិច ស្រប់ៗ ប្រយៗ ទទឹក ជោក សើម ។

កិរិយា– រាំងភ្លៀង ភ្លៀងស្រក់តក់ៗ ទឹកភ្លៀងជ្រាបទៅក្នុងដី ត្រងទឹកភ្លៀង ផ្លូតទឹកភ្លៀង ជូតខ្លួន ។

អំពីនាឡិកា

នាម– នាឡិកាយោល នាឡិកាពក់ នាឡិកាដក់ ផ្ទះនាឡិកា គ្រឿងនាឡិកា ខ្សែឡាន កូនសោ ប៉ោល ទ្រនិច លេខ កញ្ចក់ យ៉ៃ ។

គុណនាម– ទៀង យឺត គាំង ខូច ដាច់ឡាន ថ្មី ចាស់ ។

កិរិយា– មួលនាឡិកា ផ្ទៀងនាឡិកាប្តូរម៉ោង បង្វិលទ្រនិច មើលម៉ោង..............។

សរសេរតាមសូត្រ

អំពីភ្លៀង

ទឹកភ្លៀងកើតមកអំពីពពក ឯពពកកើតឡើងអំពីចំហាយទឹកនៅវេលាដែលត្រូវកំដៅព្រះអាទិត្យ ប្រមូលផ្តុំគ្នាឡើងហើយអណ្តែតទៅពេញអាកាស កាលណាពពកនោះរសាត់ទៅប្រទះនឹងខ្យល់ត្រជាក់ខ្លាំងក៏កកទៅជាទឹក ហើយធ្លាក់មកជាភ្លៀង ទឹកភ្លៀងជ្រាបទៅក្នុងដីសម្រាប់ចិញ្ចឹមរុក្ខ-

ជាតិទាំងឡាយ ប្រមូលផ្ដុំគ្នាកើតបានជាដង្ហើមទឹក មួយចំណែកទៀតហូរធ្លាក់ទៅក្នុងថ្លុកត្រពាំង បឹង ស្ទឹង ទន្លេ សមុទ្រ ។

កាលណាមានភ្លៀងច្រើន តែងមានព្យុះផ្គរ ផ្លេកបន្ទោរ ហើយនឹងរន្ទះផង ។

អក្ខរាវិរុទ្ធ — ភ្លៀងផ្ដៀង- ផ្ដុំ- អណ្ដែត- រសាត់- រុក្ខជាតិ- ព្យុះ-ផ្គរ ផ្លេកបន្ទោរ- ។

តែងសេចក្ដី

ចូរអ្នកអធិប្បាយអំពីថ្ងៃមួយដែលមានភ្លៀងមួយមេយ៉ាងធំ ។ អ្នកបានឃើញដូចម្ដេចខ្លះ នៅវេលាមុនភ្លៀង វេលាកំពុងភ្លៀង វេលាក្រោយភ្លៀង ? យោបល់របស់អ្នកយល់ឃើញដូចម្ដេចអំពីភ្លៀងនេះ ? ។

កុមារដ្ឋាន

បង្រៀនពាក្យ និង ភាសា

អាទិត្យទី ១ — អំពីភូមិ

នាម — ភូមិ, ក្រុង, ផ្លូវ, ផ្ទះ, សាលារៀន, សាលាឃុំ, ទន្លេ, ព្រែក, បឹង,

របង, ទ្រុងជ្រូក, ក្រោលគោក្របី, ដើមឈើ, ដំណាំ, ចេក, ត្របែក, ក្រូច, ម្នាស់, ខ្នុរ, ស្វាយ, ដូង, ស្វា, ត្នោត, អំពិល, កន្ទួត, សណ្ដាន់, ក្រសាំង, ខ្ទិត, វាលស្រែចំការ ៗ

គុណនាម– ឆ្ងាយ, ជិត, ធំ, ទូលាយ, ខ្ពស់, ទាប, ស្អាត, កខ្វក់, ច្រើន, តិច, ស្អុយ, ស្អុះ, ផ្អែះ, ឆ្អាប, ៗ

កិរិយាសព្ទ– ដើរកាត់ទៅភូមិ, ចូលក្នុងក្រុងធំ, ចេញពីភូមិ, សង់ផ្ទះ, ដាំចេក, បោសសំអាតភូមិ, កាប់ឈើ, ធ្វើក្រោលក្របី, រុះរើទ្រុងជ្រូក, ចាក់ដីពេញថ្លុក, បុកពង្រាបដីភូមិ, ៗ

ភាសា– ភូមិអ្នកឈ្មោះអ្វី? ភូមិនោះខាងណាទីក្រុង? ឆ្ងាយឬជិត? ភូមិនោះធំឬតូច? បង្អៀតឬទូលាយ? នៅភូមិនោះមានផ្ទះច្រើនឬតិច? ផ្ទះសង់ខ្ពស់ឬទាប? ដំបូលប្រក់អ្វី? ផ្ទះអ្នកនៅឆ្ងាយឬជិតសាលាឃុំ? នៅភូមិអ្នកមានសាលារៀនឬទេ? មានដើមឈើនិងដំណាំអ្វីខ្លះនៅក្នុងភូមិអ្នក ?

អាទិត្យទី២– អំពីវត្ត

នាម– ទីធ្លា, កំពែង, របង, ខ្លោងទ្វារ, ផ្លូវធ្លា, ដើមឈើ, ព្រះវិហារ, កុដិ, សាលា, ព្រះចេតិយ, កំពូល, ខ្ទមអ្នកតា, រោងទូកង, រានទេវតា, អាស្រម, ផ្ទះដូនជី, ក្បាច់ចេនា, ដើមផ្កា, ព្រះពុទ្ធរូប, លោកសង្ឃ, ឧបាសក, ទាយក ៗ

គុណនាម– ស្អាត, ល្អ, ធំ, ទូលាយ, រលីប, ខ្ពស់, ទាប, ពងស្វី,

ស្រងប់, រុងរឿង, ថ្កុំថ្កើង, រន្ទាលប្រាលឆ្អៅ, ឆ្ងាយ, ជិត, ត្រសាយ, ក្រអូប, ឈ្ងួយឈ្ងប់, ទ្រហឹងអឺងកង, ស្ងាត់ឈឹង ។

កិរិយាសព្ទ — សង់, កសាង, បូជាធម្ម, សូត្រធម្ម, ស្វាធ្យាយបាលី ។ ដាក់បាត្របុកបាត្រ និមន្តលោកឆាន់, សូត្រមន្ត ។

ភាសា — ភូមិអ្នកមានវត្តឬទេ? ឈ្មោះអ្វី? វត្តនោះសង់នៅត្រង់ណាភូមិអ្នក? (កណ្តាលឬចុងភូមិខាងណា) មានអ្វីព័ទ្ធជុំវិញ? ព្រះវិហារសង់អំពីអ្វី? បែរមុខទៅខាងណា? សង់លើអ្វី? នៅខាងមុខព្រះវិហារមានអ្វីខ្លះ? កុដិលោកគ្រូចៅអធិការសង់នៅទីណា? មានកុដិឯទៀតច្រើនឬតិច? ចំនួនប៉ុន្មាន? នៅក្នុងទីធ្លាមានដាំដើមផ្កាឬទេ? ប្រយោជន៍អ្វី?

ថ្ងៃណាដែលមានមនុស្សច្រើនជាងគេនៅទីវត្ត? ពួកឧបាសកទៅកាន់ទីវត្តដើម្បីធ្វើអ្វី? ប្រយោជន៍អ្វី? អ្នកចូលចិត្តទៅវត្តឬទេ? ហេតុអ្វី?

អាទិត្យទី ៣ ថ្ងៃទី ៤ — អំពីក្រុង

នាម — ផ្សារ, ផ្លូវថ្នល់, ទន្លេ, ព្រែក, ស្ពាន, ថ្នុក, ត្រពាំង, ផ្ទះផ្សារ, ផ្ទះលក់ទំនិញ, គេហស្ថាន, វត្តលោក, វាំង, សាលារៀន រោងមាស៊ីន, រោងជាងទង, ជាងដែក, ជាងឈើ, សាលារចនា, ចង្កៀង, គោមអគ្គិសនី, យានជំនិះផ្សេងៗ ជនានុជន, ប្រដាប់ស្លៀកពាក់ ប្រដាប់ប្រើប្រាស ។

គុណនាម– រុងរឿង, ថ្កុំថ្កើង, ល្អ; អាក្រក់, ស្អាត, កខ្វក់, ធំទូលាយ, ខ្ពស់, ស្រឡះ, សម្បើម, មាំ, ស្រួប, វែង, សុខក្សេមក្សាន្ត, ជិត; ឆ្ងាយ, ក្រហេងក្រហូង, រាប់ស្មើ, ច្រើនពោរពាសខ្វាត់ខ្វែង, ឈូរង, ទ្រហឹងអឺងកង, បង្អៀតគាន់គាប់, រំពាទ៍ខ្ទរខ្ទា, គឹកគ្រេង ៗ

កិរិយា– រៀបចំទីក្រុង, ចាក់ដី, លុបថ្កុកត្រពាំង, យកខ្សាច់, កិនគ្រួស, ធ្វើស្ពាន, សង់ផ្ទះ, ដើរលេងផ្សារ, លក់ទំនិញ, ទៅទិញសំពត់, ជិះរទេះ, ឆ្លងកាត់ព្រែក, ចូលក្នុងផ្សារ, ដើរត្រួតត្រា, ឈរយាមល្បាត, បោសថ្នល់, កើបសំរាម, បង្ហូរទឹកសំអុយ ៗ

បរិវត្តណាដ្ឋាន

បង្រៀនពាក្យ និង ភាសា

អាទិត្យទី ១– អំពីពេលវេលា.

នាម– ថ្ងៃ, យប់, អាទិត្យ, ខែ, ឆ្នាំ, មួយរំពេច, មួយស្របក់, ម៉ោង, នាទី (មីនុត) វិនាទី (សឺកុង) ៗ

គុណនាម – ភ្លឺ, ងងឹត, យូរ, ឆាប់, ឆ្នាំ; ចាស់, ឆ្នាំថ្មី, ខែមុន ខែក្រោយ; ដើមខែ, ចុងខែ កណ្ដាលខែ ៗ

កិរិយាសព្ទ - ខាតពេលវេលា , កត់ថ្ងៃខែឆ្នាំ , មើលម៉ោង , ថ្ងៃរះ ថ្ងៃលិច , ថ្ងៃចាំង ។

ភាសា - ដែលគេហៅថាពេលវេលានោះគឺអ្វី ? ក្នុងមួយឆ្នាំមានប៉ុន្មានខែ ? គឺខែអ្វីខ្លះ ? ឯឆ្នាំគឺឆ្នាំអ្វីខ្លះ ? ក្នុងមួយអាទិត្យមានប៉ុន្មានថ្ងៃ ? គឺថ្ងៃអ្វីខ្លះ ? ក្នុងមួយខែមានប៉ុន្មានថ្ងៃ ? ក្នុងមួយថ្ងៃមួយយប់មានប៉ុន្មានម៉ោង ?

អាទិត្យទី ២- អំពីខ្យល់

នាម ខ្យល់ , ខ្យល់រំភើយ , ខ្យល់ដំនោរ , ខ្យល់ព្យុះ , ខ្យល់សង្ឃ្យា , ខ្យល់កំបុតត្បូង (ខ្យល់គួច) ខ្យល់ពីងដើង ។

គុណនាម - រហើយត្រសៀក , ត្រជាក់ , រងារ , តិចខ្លាំង វក់វី ។

កិរិយា - ខ្យល់បក់តិច ៗ ខ្យល់បក់ខ្លាំង , ខ្យល់គួចធូលី , បង្ហើរខ្លែង , បើកក្ដោង ។

អាទិត្យទី ៣ - អំពីភ្លៀង - ឥន្ទធនូ

នាម - ភ្លៀង , ផ្គរ , រន្ទះ , ផ្លេកបន្ទោរ , ឥន្ទធនូ , សន្សើម , គ្រាប់ភ្លៀង , ទឹកភ្លៀង ។

គុណនាម - ច្រើន , តិច , ស្រិច ៗ ប្រុយ ៗ ; រលឹម , ទទឹកជោក សើម ។

កិរិយា – រាំងភ្លៀង , ភ្លៀងស្រក់តក់ ៗ, ទឹកភ្លៀងជក់, ទឹកភ្លៀងជ្រាបទៅក្នុងដី, ត្រងទឹកភ្លៀង, ងូតទឹកភ្លៀង ៗ

អាទិត្យទី ៤ – អំពីនាឡិកា

នាម – នាឡិកាឬនាលិកា , នាលិកាយោល , នាលិកាពេទ , នាលិកាដក់, ផ្ទះនាលិកា, គ្រឿងនាឡិកា, ខ្សៅឡាន, កូនសោប៉ោល, ទ្រនិច , លេខ , កញ្ចក់ , យ៉ៃ ៗ

គុណនាម – ទៀង , យឺត , លឿន , គាំង , ខូច , ដាច់ឡាន , ថ្មី ចាស់ ៗ

កិរិយា – មួលនាឡិកា , ផ្សៀងនាលិកាឬម៉ោង , បង្វិលទ្រនិច មើលម៉ោង , នាលិកាដើរ នាលិកាឈប់ (ច្រើនថានាលិកាងាប់) ៗ

បង្រៀនមើល

អាទិត្យទី ១ – អំពីពេលតាមរបៀបខ្មែរ

(សៀវភៅវត្ថុស្វាធ្យាយន៍បរិ. ទំព័រ ១០៨)

អាទិត្យទី ២ – អំពីខ្យល់បកមកពីទិសខាជើង

(សៀវភៅខេមរភាសាបរិ. កំព័រ ៦៤)

អាទិត្យទី ៣— អំពីភ្លៀង

ទឹកភ្លៀងបង្កើតមកពីពពក ឯពពកកើតឡើងអំពីចំហាយទឹក នៅវេលាដែលត្រូវកំដៅព្រះអាទិត្យ ផ្តុំគ្នាឡើងហើយអណ្តែតទៅលើអាកាស កាលណាពពកនោះរសាត់ទៅប៉ះខ្យល់ត្រជាក់ខាំងកកកទៅជាទឹក ហើយធ្លាក់មកជាទឹកភ្លៀង ទឹកភ្លៀងជ្រាបទៅក្នុងដីសំរាប់ចិញ្ចឹមរុក្ខជាតិទាំងឡាយ ឬផ្តុំគ្នាកើតបានជាដង្ហើមទឹក ។ មួយចំណែកទៀតហូរធ្លាក់ទៅក្នុងថ្លុកត្រពាំងបឹងស្ទឹង , ទន្លេ , សមុទ្រ ។ កាលណាមានភ្លៀងច្រើនមានព្យុះ ផ្គរផ្លេកបន្ទោរហើយនឹងរន្ទះផង ។

ពាក្យពិបាក — ផ្តុំ , អណ្តែត , រសាត់ , រុក្ខជាតិ , ព្យុះ ផ្គរផ្លេកបន្ទោរ ។ ភ្លៀងសរសេរបានពីរយ៉ាង ភ្លៀងឬផ្លៀង ។

តែងសេចក្តី

សំរាប់

ប្រថមភូមិបំពេញវិជ្ជា

ក្នុងខែមិថុនានឹងកក្កដា កម្មវិធីនៅឧត្តមដ្ឋានតម្រូវឲ្យបង្រៀនសាដើមឡើងវិញ ។

ឯនៅមធ្យមដ្ឋាន ត្រូវបង្រៀនអំពីលិខិតក្នុងគ្រួសារ ។ សេចក្តីត្រង់ចំពូកនេះ យើងបានរៀបរៀងកាលពីខែកុម្ភៈរួចហើយ ។

ក្នុងលើកនេះ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់សិស្សក្នុងកិច្ចពាក់ទងនឹងរាជការយើងស្រង់ការ នឹងតំណែងសក្តិមន្ត្រីរដ្ឋបាលតាមព្រះរាជក្រមលេខ ១៩ ចុះថ្ងៃ៣ កើតខែផល្គុនឆ្នាំមមីចត្វាស័ក ព.ស.២៤៨៥ ត្រូវនឹងថ្ងៃ៨មិនា ឆ្នាំ១៩៤៣ ។ នឹងមន្ត្រីតុលាការក្រុងខេត្រ ។

ក- ងារមន្ត្រីរដ្ឋបាលខេត្រ

១- ឌីរុកាខេត្រកណ្ដាល

ចៅហ្វាយខេត្រ ៖ ឧកញ៉ារាជមេត្រីសិរីមង្សឹមគ្រាមសេដ្ឋវក

រក្សសិទ្ធិស័ក្តិឧត្តមក្រមពាហុ

ចៅហ្វាយស្រុកភ្នំពេញ ៖ បំរុងរាជា

-ជ- ពញាឮ ៖ ឧទៃយសេនា

-ជ- ខ្សាច់កណ្ដាល ៖ សេនាមេត្រី

-ជ- មុខកំពូល ៖ ផលសាកិមុខ

ចៅហ្វាយស្រុកកៀនស្វាយ ៖ មេត្រីភូធរ

-ជ- ល្វាឯម ៖ ឥស្សូរមេត្រី

-ជ- កណ្ដាលស្ទឹង ៖ វង្សាភូធរ

-ជ- លើកដែក ៖ ឥទ្ធរិជ័យតេជោ

-ជ- ស្អាង ៖ វង្សាមេត្រី

-ជ- កោះធំ ៖ ភក្តីតេជោ

២–ឆីរូមខែត្រកំពង់ចាម

ចៅហ្វាយខែត្រ ៖ ឧកញ៉ាមន្ត្រីភក្ដីពិជ័យវង្សមហា បញ្ញកឧត្ដម
ក្រមពាហុ

ចៅហ្វាយស្រុកកំពង់សៀម ៖ ពិជ័យវង្ស

-ដ- ព្រៃឈរ ៖ វល្វិរ័នភក្ដី

-ដ- ជើងព្រៃ ៖ ពេជ្រតេជោ

-ដ- ចំការលើ ៖ ពិភ័ក្ដិអារញ្ញិក

-ដ- កោះសូទិន ៖ ធិបិនមន្ត្រី

-ដ- ត្បូងឃ្មុំ ៖ អរជូន

-ដ- ក្រូចឆ្មារ ៖ ភក្ដីអរជូន

-ដ- មេមត់ ៖ អារញ្ញិកអរជូន

-ដ- ស្ទឹងត្រង់ ៖ រាជាជោ

-ដ- ស្រីសន្ធរ ៖ បវរសង្គ្រាម

-ដ- កងមាស ៖ ពិភ័ក្ដិមន្ត្រី

៣ - ឆីរូមខែត្រកំពត

ចៅហ្វាយខែត្រ ៖ ឧកញ៉ាសេនាអនុជិតបុរេន្ទ្រគ្រាម
សិង្ហរគាមឧត្ដមក្រមពាហុ

ចៅហ្វាយស្រុក កំពត ៖ សេនាវិជិត

-ដ- ព្រៃនប់ ៖ វនានុជិត

-ដ- បន្ទាយមាស ៖ យោធាធិបតី

-ដ- កំពង់ត្រាច ៖ រាជាសេដ្ឋី

-ដ- កំពង់សោម ៖ ត្បែសសង្គ្រាម

-ដ- ឈូក ៖ បទុមសេនា

-ដ- កោះកុង ៖ ពិជ័យភឿនឫទ្ធិ

-ដ- ជំនាប់ ៖ ជំនិតសង្គ្រាម

៤ ឌីរួមខេត្តព្រៃវែង

ចៅហ្វាយខេត្ត៖ ឧកញ៉ា នារាធិបតីសិរីសុវត្ថិសក្តិពិភក្តិ ធរនិន្ទសុបរិន្ទពិជ័យ
ឧត្តមក្រមពាហុ ។

ចៅហ្វាយស្រុក ព្រៃវែង ៖ វនាធិបតី

-ដ- កំចាយមារ ៖ ពិភក្តិនារា

-ដ- ពារាំង ៖ ស្រែទ្យសង្គ្រាម

-ដ- ស៊ីធរកណ្តាល ៖ ជវង្គសង្គ្រាម

-ដ- ប៉ាភ្នំ ៖ ធម្មាតេជោ

-ដ- អាំងបញ ៖ វិសេសយោធា

-ដ- កំពង់ត្របែក ៖ វិជិតយោធា

-ដ- ស្រុកកញ្ជៀប ៖ ពិនិត្យសង្គ្រាម

៥ - ដីរួមខេត្តកំពង់ឆ្នាំង

ចៅហ្វាយខេត្ត៖ ឧកញ៉ាស្រែនរាធិបតីបុរីរក្សពិភក្តិកម្មការឧត្តមក្រមពាហុ

ចៅហ្វាយស្រុកបរិបូណ៌ ៖ សេនាសង្គ្រាម

-ដ- កំពង់លែង ៖ យសតេជោ

-ដ- កំពង់ត្រឡាច ៖ ស្រែន្យសេនាឫទ្ធី

-ដ- រលាប្អៀរ ៖ ស្រែន្យឫទ្ធី

-ដ- តាំងផ្លាប ៖ សេនាឫទ្ធី

៦ - ដីរួមខេត្តតាកែវ

ចៅហ្វាយខេត្ត ៖ ឧកញ៉ាពិស្ណុលោកមហាទ្រូសក្តិពិភក្តិរដ្ឋមហា
បុរន្ទគ្រាមអគ្គសេនាមហាមាត្យឧត្តមក្រមពាហុ

ចៅហ្វាយស្រុក ទ្រាំង ៖ ជំនិតពិស្ណុលោក

-ដ- គិរីវង់ ៖ ពិភក្តិស្នេហាពិស្ណុលោក

-ដ- រមេញ ៖ មន្ត្រីពិស្ណុលោក

-ដ- បាទី ៖ វង្សាអនុជិត

-ដ- សំរោង ៖ ជំនិតវង្សា

-ដ- ព្រៃកប្បាស ៖ ជ័យយោធា

-ដ- ត្រាំកក់ ៖ វិជិតសង្ហាន

៧ - និរូបខេត្តស្វាយរៀង

ចៅហ្វាយខេត្ត ៖ ឧកញ៉ាលិបក្រីអធិបតីធរណិន្ទសន្ទោរក្ស
ពិភក្តិរដ្ឋឧត្តមក្រមពាហុ

ចៅហ្វាយស្រុក រំដួល ៖ បំរុងបក្រី
-ដ- ស្វាយទាប ៖ ជយោសង្គ្រាម
-ដ- រមាសហែក ៖ គាមរ័នពិភក្តិ

៨ - និរូបខេត្តកំពង់ធំ

ចៅហ្វាយខេត្ត ៖ ឧកញ៉ាតេជោបូភាជ ធរណិន្ទនរិន្ទបរិ
រក្សសមុហាធិបតីអភ័យ តេរីបាភក្រមពាហ,

ចៅហ្វាយស្រុកកំពង់ស្វាយ ៖ សេនាតេជោ
-ដ- សណ្ដាន់ ៖ វិនាភក្តី
-ដ- ព្រំទេព ៖ ទេពភក្តីតេជោ
-ដ- បារាយណ៍ ៖ សែនខាងហ្វា
-ដ- ស្ទោង ៖ មន្ត្រីតេជោ
-ដ- សន្ទុក ៖ សុទិពូមន្ត្រី

៩ - និរូបខេត្តសៀមរាប

ចៅហ្វាយខេត្ត ៖ ឧកញ៉ាប្រាសាទកំពីរ្យានទ័ណ្ឌរដ្ឋខេមរ
ពិជ បុរីរក្សនិគមឧត្តមក្រម ពាហុ

ចៅហ្វាយស្រុកសៀមពាង ៖ ប្រសាទសោភ័ណ

-ដ- ពួក ៖ មន្ត្រីពលខន្ធ

-ដ- សូទ្រនិគម ៖ សេនានិគម

-ដ- ជីក្រែង ៖ ស្នេហាមេត្រីតេជា

១០ ធីរូមខែត្រក្រចេះ

ចៅហ្វាយខែត្រ ៖ ឧកញ៉ាមហាជនបទ វង្សគាមហាបុរិន្ទ

គ្រាមពមសេនាធិបតី សិរីអនុរក្សឧត្តម

ក្រម ពា ហុ

ចៅហ្វាយស្រុកក្រចេះ ៖ ជនបទភក្តី

-ដ- សំបូណ៌ ៖ ពិភក្តិបន្ទុគ្រាម

-ដ- ស្នួល ៖ សេនាភក្តី

ចៅហ្វាយស្រុកឆ្លូង ៖ ស្នេហានុរក្ស

១១ - ធីរូមខែត្រកំពង់ស្ពឺ

ចៅហ្វាយខែត្រ ៖ ឧកញ៉ា ឧទយាធិរាជបុរិន្ទ គាមរាម

បុរិន្ទស័ក្តិបត្តតាវនឧត្តមក្រម ពា ហុ

ចៅហ្វាយស្រុកសំរោងទង ៖ អធិរាជវង្សា

-ដ- គងពិសី ៖ វង្សាសមស័ក្តិ

ចៅហ្វាយស្រុក ថ្ពង ៖ រាជាសង្គ្រាម

-ដ- ភ្នំស្រួច ៖ វង្សាឧទ័យ

១២ - ទីរួមខេត្រពោធិសាត់

ចៅហ្វាយខេត្រ ៖ ឧកញ៉ាសួគ៌ាលោក ឥន្ទ្រាបុទ្ធិ

ពិតសង្គ្រាមហានិគមធរណិន្ទស័ក្តិ អគ្គសេនាមហា

មាត្យឧត្តមក្រមពាហុ

ចៅហ្វាយស្រុកបាកាន ៖ សួគ៌ាធិបតី

-ដ- ភ្នំក្រវាញ ៖ អរញ្ញាធិបតី

-ដ- ក្រគរ ៖ ជំនះសង្គ្រាម

១៣ - ទីរួមខេត្រស្ទឹងត្រែង

ចៅហ្វាយខេត្រ ៖ ឧកញ៉ាមន្ត្រីជលធារគាមវរិន្ទមហិន្ទរ

រដ្ឋវិវឌ្ឍសង្គ្រាមរឿងបុទ្ធិឧត្តមក្រមពាហុ ៗ

ចៅហ្វាយស្រុកស្ទឹងត្រែង ៖ រាជាជលធី

-ដ- វិនសៃ ៖ អរញ្ញរឿងបុទ្ធិសិទ្ធិសង្គ្រាម

នៅតំបន់សៀមបូក ៖ ភក្តីសុរិយា

-ដ- សៀមប៉ាង ៖ រក្សាពលខន្ធ

-ដ- ឡូមផាត់ ៖ ឡូមផាត់សេនា

ខ - ង៉ារមន្ត្រីតុលាការ-ក្រុង-ខេត្ត

១ - សាលាសានវិនិច្ឆ័យ

ចាង៍ហ្វាង៍ ៖ ឧកញ៉ាមហាឥស្សរាធិបតី

២ - សាលាឧទ្ធរណ៍

ចាង៍ហ្វាង៍ ៖ ឧកញ៉ាមហាវិនិច្ឆ័យ

៣ - សាលាឧក្រិដ្ឋ

ចាង៍ហ្វាង៍ ៖ ឧកញ៉ាឥស្សរវិនិច្ឆ័យ

៤ - សាលាលុឃុន

ចាង៍ហ្វាង៍ ៖ ពិភក្ដិវិនិច្ឆ័យ

– រង ៖ សេនាវិនិច្ឆ័យ

– លហុ ៖ បំរុងវិនិច្ឆ័យ

៥ - សាលាដំបូងកំពុងចាម

ចាង៍ហ្វាង៍ ៖ ឧកញ៉ាពិជ័យវិនិច្ឆ័យ

៦ - សាលាដំបូងកំពត

ចាង៍ហ្វាង៍ ៖ ឧកញ៉ាទេសាវិនិច្ឆ័យ

៧ - សាលាដំបូងតាកែវ

ចាង៍ហ្វាង៍ ៖ ឧកញ៉ារតនវិនិច្ឆ័យ

៨ - សាលាដំបូងព្រៃវែង

ចាងហ្វាង ៖ ឧកញ៉ា នរវិនិច្ឆ័យ

៩ - សាលាដំបូងស្វាយរៀង

ចាងហ្វាង ៖ ឧកញ៉ា សួរវិនិច្ឆ័យ

១០ - សាលាដំបូងកំពង់ធំ

ចាងហ្វាង ៖ ឧកញ៉ា មហោវិនិច្ឆ័យ

១១ - សាលាដំបូងសៀមរាប

ចាងហ្វាង ៖ ឧកញ៉ា សំរេចវិនិច្ឆ័យ

១២ - សាលាដំបូងពោធិសាត់

ចាងហ្វាង ៖ ឧកញ៉ា សួគ៌ាវិនិច្ឆ័យ

១៣ - សាលាដំបូងកំពង់ឆ្នាំង

ចាងហ្វាង ៖ ឧកញ៉ា ឥទ្ធិវិនិច្ឆ័យ

១៤ - សាលាដំបូងកំពង់ស្ពឺ

ចាងហ្វាង ៖ ឧកញ៉ា សិទ្ធិវិនិច្ឆ័យ

១៥ - សាលាដំបូងក្រចេះ

ចាងហ្វាង ៖ ឧកញ៉ា ចេស្តាវិនិច្ឆ័យ

១៦ - សាលាដំបូងស្ទឹងត្រែង

ចាងហ្វាយ ៖ ឧកញ៉ា នទីវិនិច្ឆ័យ

ផ្ទាកាំអាគិកផ្ទាន

តែងសេចក្ដីទី ១

ចូរតែងសេចក្ដីអធិប្បាយអំពីវត្តនៅភូមិអ្នក ។

សេចក្ដីផ្ដើម·— វត្តនៅភូមិអ្នកឈ្មោះវត្តអ្វី ?

វត្តនោះនៅត្រង់ណា ? ទីធ្លាធំឬតូច ? មានអ្វីព័ទ្ធជុំវិញ ? នៅក្នុងទីធ្លានោះអ្នកឃើញមានអ្វីខ្លះ ៗ ព្រះវិហារសង់អំពីអ្វីនៅលើអ្វី ? កុដិលោកសង់អំពីអ្វី ? អ្នកស្រឡាញ់វត្តនោះឬទេ ពីព្រោះអ្វី ?

សេចក្ដីអធិប្បាយ

នៅភូមិខ្ញុំមានវត្តមួយឈ្មោះវត្តក្ដីដើម ។ វត្តនោះសង់នៅកណ្ដាលភូមិជិតមាត់ស្ទឹង ។ ទីធ្លាធំទូលាយ មានរបងឈើព័ទ្ធជុំវិញ ។ នៅក្នុងទីធ្លាមានដើមស្វាយដើមដូងនិងសួនផ្កា ។ ព្រះវិហារសង់ពីឥដ្ឋនិងស៊ីម៉ងត៍នៅលើដីទួលខ្ពស់ ។ កុដិលោកសង់អំពីឈើប្រក់ក្បឿង ។ ខ្ញុំស្រឡាញ់វត្តនោះណាស់ ពីព្រោះជាទីកន្លែងសំរាប់ចាស់ៗ ទៅសមាទានសីលផងនិងធ្វើបុណ្យទានផ្សេងៗ ផង ។

តែងសេចក្ដីទី២

ចូរតែងសេចក្ដីអធិប្បាយអំពីបុណ្យណាមួយដែលគេធ្វើនៅវត្តភូមិអ្នក ហើយដែលអ្នកបានទៅឃើញ តើគេរៀបចំដូចម្ដេចខ្លះ មុនធ្វើបុណ្យ កំពង់ធ្វើបុណ្យ ? យោបល់របស់អ្នកយល់ឃើញដូចម្ដេចអំពីធ្វើបុណ្យ ។

តែងសេចក្ដីទី៣

កាលពីថ្ងៃអាទិត្យមុនអ្នកបានដើរទៅលេង ហើយបានជួបនឹងមនុស្សម្នាក់ ចាស់ជរាពិការជើងទុំកើត ។ អ្នកបានជួយសង្គ្រោះមនុស្សនោះដោយស្មោះត្រង់ ។ ដូច្នេះចូរអ្នកអធិប្បាយអំពីសេចក្ដីដែលអ្នកបានធ្វើដូចម្ដេចៗ ។ លុះបានជួយស្រោចស្រង់រួចហើយតើអ្នកសប្បាយក្នុងចិត្តឬទេ ពីព្រោះអ្វី ?

ថ្នាក់វិជ្ជណាដ្ឋាន

តែងសេចក្ដីទី ១

ចូរតែងសេចក្ដីអធិប្បាយអំពីក្មេងស្អាតម្នាក់ដែលនៅរៀនថ្នាក់ជាមួយនឹងអ្នក

របៀបអធិប្បាយ

១- សេចក្ដីផ្ដើម ។ ២· អំពីកេពារទនឹងកិរិយា ។ ៣. ពេលព្រឹកក្រោកពីដេកពេលចេញទៅរៀន ។ នៅកំពង់រៀន ។ យោបល់យល់ឃើញរបស់អ្នក ។

គំរូតែងសេចក្ដី

នៅក្នុងថ្នាក់រៀនខ្ញុំ មានក្មេងម្នាក់ស្អាតណាស់ តែងតែរក្សាភាពពេលព្រឹកកាលណាវាក្រោកពីដេកវាលុបមុខដុសធ្មេញលាងដៃ ជើងជូតនឹងកន្សែងឆ្លុះកញ្ចក់សិតសក់យ៉ាងស្អាត រួចស្លៀកពាក់ខោអាវ រៀបចំសៀវភៅកណ្ដៀតដើរចេញទៅសាលារៀន ។ នៅកំពង់ពេលរៀនក្មេងនោះ

អង្គុយស្ងៀមមិនងៀកឆ្វេងស្ដាំប្រុងស្មារតីចាំស្ដាប់គ្រូពន្យល់ ។ យោបល់ខ្ញុំយល់ឃើញថាកុមារទាំងឡាយត្រូវយកតំរាប់កុមារខាងលើនេះ ។

តែងសេចក្ដីទី ២

ចូរតែងសេចក្ដីអធិប្បាយអំពីភូមិអ្នក តាមពាក្យចោទខាងក្រោមនេះ ។

អ្នកនៅភូមិណា? ភូមិនោះតូចឬធំ ។ នៅខាងណាសាលារៀនអ្នក? ខាងជើងខាងត្បូងខាងកើតខាងលិចទល់នឹងភូមិណាខ្លះ ។ នៅក្នុងភូមិអ្នកមានផ្ទះច្រើនឬតិច ។ មានដើមឈើអ្វីខ្លះ ។ នៅរដូវវស្សាភូមិអ្នកលិចទឹកឬទេ? នៅរដូវប្រាំងដីក្នុងភូមិអ្នកយ៉ាងដូចម្ដេច ? អ្នកស្រឡាញ់ភូមិអ្នកឬទេ ។ ពីព្រោះអ្វី ។

តែងសេចក្ដីទី ៣

ចូរតែងសេចក្ដីអធិប្បាយអំពីផ្ទះអ្នកតាមពាក្យចោទខាងក្រោមនេះ ។

ផ្ទះអ្នកសង់នៅភូមិណា ? ផ្ទះនោះសង់ខ្ពស់ឬទាបពីដី ។ បែរមុខទៅទិសខាងណា ។ សសរធ្វើពីអ្វី ដំបូលប្រក់អ្វីជញ្ជាំងធ្វើពីអ្វី ។ ក្រាលរនាបឬស្សីឬក្រាលក្ដារ ។ ផ្ទះនោះមានបន្ទប់ប៉ុន្មាន? បន្ទប់អ្វីខ្លះ ។ អ្នកស្រឡាញ់ផ្ទះអ្នកឬទេពីព្រោះអ្វី

អាធិកាដ្ឋាន

នព្វន្ត

លេខចែកនឹង ១០ - ១០០ - ១០០០

ដើម្បីនឹងចែកចំនួនអ្វីមួយនឹង ១០- ១០០- ១០០០ នោះគេគ្រាន់តែខណ្ឌដោយកណ្ដក់ខាងស្ដាំចំនួននោះ មួយខ្ទង់ចំនួនណាដែល ចែកនឹង ១០ពីរខ្ទង់ចំនួនណាដែលចែកនឹង ១០០ បីខ្ទង់ចំនួនណាដែលចែកនឹង ១០០០

ឧបមា ១២៥ : ១០ " ១២,៥

១២៥ : ១០០ " ១,២៥

១១២៥ : ១០០០ " ១,១២៥

បើខ្វះលេខនៅខ្ទង់ណាគេដាក់សូន្យបង្គ្រប់ខ្ទង់នោះ

ឧបមា: ៧ : ១០ " ០,៧

២៥ : ១០០ " ០,២៥

១២៥ : ១០០០ " ០,១២៥

វិធីហាត់មាត់ទទេ ចែកចំនួនទាំងអស់នេះ

នឹង១០០០-២៣៥៣រ ។ ៩០២ ម ។ ៧៣៥១៩ ល ។

ទីង១០០ - ២៤០រ ៗ ៤៩ម ៗ ២១៧៨ ល ៗ

ទីង ១០ - ៧រ ៗ ១០៩ ម ៗ ៤៣៥០ល ៗ

សៀវភៅមើល១០០ថ្ងៃ ១២៣៥រ ៗ តើសៀវភៅមើលមួយថ្ងៃប៉ុន្មាន ៗ ស្រា ១ ធុង១០០០លីត្រថ្លៃ១៩៥៣៩រុ ៗ តើមួយលីត្រថ្លៃប៉ុន្មាន ៗ

វិធីហាត់សរសេរ បំណោទ

១ លីត្រមានប៉ុន្មានដេស៊ីលីត្រ ៗ

មានប៉ុន្មានមីលីលីត្រ ទើបបាន ១ លីត្រ ៗ

មានប៉ុន្មានសង់ទីលីត្រក្នុង២លីត្រ ៗ ៥ដេកាលីត្រ ៗ

បំណោទៈ គេដាក់ទឹកនៅក្នុងថាំងធំមួយ ៗ លើកដំបូង២ហ.លកន្ទះ មួយលើកបន្ទាប់ ៤ ដា.ល.កន្ទះហើយលើកក្រោយបំផុត ២៤ល គេសួរថា ចុះគេចាក់ទឹកទៅក្នុងថាំងនោះទាំងអស់ប៉ុន្មាន ៗ

ឈ្មួញម្នាក់ទិញស្រា៣ធុងបំណុះ២២៥លីត្រក្នុង ១ ធុង តើស្រានោះថ្លៃប៉ុន្មានទាំងអស់ បើក្នុង១ហិកតូលិត្រ ថ្លៃ ១៤០រុ ៗ

លូ ១ ដេកាលិត្រថ្លៃ ១៦រុ៩០ តើលូ១២ការុង ថ្លៃប៉ុន្មាន បើក្នុង ១ការុងមានបំណុះ ២ហ.លុកន្ទះ

អ្នកលក់សត្វទិញស៊ុតមានចំនួន១០០០ ថ្លៃ៤២០រុ តើស៊ុតមាន់ ១ឡូ ថ្លៃប៉ុន្មាន ៗ

អ្នកជំនួញម្នាក់ទិញស្រាទំពាំងបាយជូរ ៤ ធុងចំណុះក្នុង១ធុង ២០០ លីត្រថ្លៃជាប្រាក់១៤.៥៣០៛ ។ តើក្នុង ១ លីត្រទិញថ្លៃប៉ុន្មាន ។

លេខចែកបែងភាគគត់

(លេខតាំងដែលគ្មានចំនួនបែងភាគគត់)

ឧបមា: ៦២៣:៤៥ :

៦២៣០	៤៥	គេត្រូវធ្វើដើមហារនោះ (៤៥)
១៧៣	១៣៨	ឲ្យទៅជាចំនួនធំ (៤៥) ដូច្នេះ
៣៨០		គេត្រូវលុបក្បៀសក្នុង
២០		ដើមហារនោះហើយគេត្រូវថែម

សូន្យនៅលេខតាំង (៦២៣ ឲ្យ

ទៅជា ៦២៣០) តាមចំនួនលេខ

ក្នុងចំណែកបែងភាគជាដើមហារនោះ ។

វិធីហាត់សរសេរ ចូរធ្វើលេខចែកខាងក្រោមនេះ

៦៤ម:៥៤ : ។ ៨៧០៤ : ៥៣

៤៣៧:៣២ : ។ ២៥៩៣ : ៤៣ :

បំណោទ

គេទិញទា១ថ្លៃ១២រុ២៥ តើគេទិញបានទាប៉ុន្មាន បើគេមានប្រាក់៩៨រុ ។

សំពត់ ១ ផាប់មាន ៤៨ម,៣៥លក់ថ្លៃទាំងអស់១៨៣៦ តើមួយម៉ែត្រ លក់ថ្លៃប៉ុន្មាន ។

សូមបង្រៀនសិស្សឲ្យធ្វើ ចំណោទក្នុងលេខទាំងបួនបែបឡើងវិញ ។

រង្វាស់រង្វាល់

សាបង្រៀនអំពីរង្វាស់ប្រវែងឡើងវិញ

វិធីហាត់មាត់ទទេ - ខ្នាតដើមនៃវិធីវាស់ប្រវែងនោះគឺអ្វី ? ។

ម៉ែត្រមានប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ម៉ែត្រគេធ្វើអំពីអ្វីខ្លះ ។ រង្វាស់តូចជាងម៉ែត្រនោះ គឺអ្វីខ្លះ ។ ខ្នាតធំជាងម៉ែត្រ អ្វីខ្លះ ។

វិធីហាត់សរសេរ - ឲ្យសរសេរជាម៉ែត្រចំនួនខាងក្រោមនេះ ។

៨ ហម ។ ២៣ ដាម ។ ២៥ សម ។ ៧ ហម ។ ៨-០០០ ម-ម ។

៨៥៣ សម ។ ៤ ដ-ម ។

ចំណោទ—អ្នកវេញខ្សែម្នាក់ វេញខ្សែនៅថ្ងៃចន្ទ បាន៣៥ម, ថ្ងៃអង្គារបាន ៤ ដា.ម លើសថ្ងៃចន្ទ ហើយថ្ងៃពុធបាន៨ម៉ែត្រ លើសថ្ងៃអង្គារទៀត តើក្នុង៣ថ្ងៃនោះ គេវេញខ្សែបានប៉ុន្មានម៉ែត្រ ។

ពីភ្នំពេញទៅកំពង់ឆ្នាំងមានចម្ងាយ ៨៩ គ.ម. ពីកំពង់ឆ្នាំងទៅពោធិសាត់មានចម្ងាយ១០០ គ.ម តើពីភ្នំពេញទៅពោធិសាត់មាន

ចម្ងាយប៉ុន្មាន ។

សាបង្រៀនពីរង្វាល់ចំណុះ

វិធីហាត់មាត់ទទេ—មួយហិកតូលីត្រមានប៉ុន្មានដេកាលីត្រ ?

មានប៉ុន្មានលីត្រ ក្នុង ៥ ដា.លី ? ៧ ហ.លី ?

កន្លះដេកាលីត្រមានប៉ុន្មានលីត្រ ?

កន្លះហិកតូលីត្រមានប៉ុន្មានដេកាលីត្រ ?

ចង្កៀង១ស៊ីប្រេងកាតក្នុង១ខែ៦លីត្រ តើក្នុង១ឆ្នាំវាស៊ីអស់ប៉ុន្មានលីត្រ ?

កុមារដ្ឋាន

នព្វន្ត

តាមកំណត់ចែកវិជ្ជាក្នុងខែនេះជាខែចុងឆ្នាំសិក្សាត្រូវសាបង្រៀនមេរៀនផ្សេងៗ ដែលបានបង្រៀនតាំងពីដើមឆ្នាំមក ឲ្យសិស្សហាត់ធ្វើលេខធ្វើចំណោទផ្សេងៗ តាមដំរិះរបស់សិស្ស ។

សូមមើលតាមរបៀបរៀបចំជាគំរូក្នុងទស្សនាវដ្តីខែមុន ហើយសូមតែងការហាត់ឲ្យសព្វគ្រប់តាមចំណេះរបស់សិស្ស ។

រង្វាស់រង្វាល់

សូមសាបង្រៀនមេរៀនផ្សេង ៗ ដែលសិស្សបានរៀនតាំងពីដើមឆ្នាំមក ៗ ឲ្យសិស្សហាត់ធ្វើលេខនឹងធ្វើចំណោទឲ្យបានច្រើនផង ៗ

បរិវច្ឆណដ្ឋាន

ផលូន

មេរៀន ទី ១ .– សាបញ្ជាក់អំពីលេខបូកចំនួនគុំនឹងចំនួនបែងភាគ ៗ

របៀបបង្រៀន .- ចោទជាបំណោទ ៖

១ – ម្តាយខ្ញុំគាត់ទិញសំពត់ ៥ ម៉ែត្រអស់ប្រាក់ ៤៥ រៀល ទិញត្រីសាច់នឹងបន្លែ អស់ ២៧ រៀល ៗ តើគាត់ចាយអស់ប្រាក់ប៉ុន្មានទាំងអស់

២ – ឪពុកខ្ញុំគាត់ទិញសៀវភៅមើល ១ ថ្ងៃ ១៥៍៥០ ទិញសៀវភៅសរសេរ ១០ ថ្ងៃ ២៣៍៧០ ៗ តើគាត់ចាយអស់ប្រាក់ប៉ុន្មានទាំងអស់

របៀបពន្យល់ .– ដាក់ចំណោទខាងលើនេះមួយម្តងឲ្យសិស្សធ្វើទាំងអស់គ្នានៅលើក្តារខៀនដោយមាត់ទទេ ហើយពន្យល់សិស្សដោយចោទសួរថា ៖

– កូនចំណោទនេះគេសួរតើអ្វី ។ ត្រូវធ្វើដូចម្តេច ។

– ចូរធ្វើលេខបូកនោះនៅលើក្តារខៀនទៅមើល ។

បើពិនិត្យទៅឃើញថាសិស្សនៅពុំទាន់យល់ច្បាស់ត្រង់កន្លែងណា ត្រូវពន្យល់បំពេញកន្លែងនោះឲ្យសិស្សយល់ច្បាស់ឡើង ។

ការហាត់សរសេរនៅក្នុងសៀវភៅ. បំណោទ

១ – ស្រីម្នាក់ទៅផ្សារទិញអង្ករ ១តៅអស់ប្រាក់ ៤៧ រៀល ទិញសំពត់ ៣ ម៉ែត្រអស់ ៥០៛ ទិញត្រីសាច់នឹងបន្លែអស់ ២៤ រៀល ។ តើស្រីនោះចាយអស់ប្រាក់ប៉ុន្មានទាំងអស់ ។

២ – អ្នកចំការម្នាក់ទៅផ្សារលក់ផ្លែឈើបានប្រាក់ ២៥៛ ៥០ លក់បន្លែបាន ១៧៛៧០ ។ តើអ្នកចំការនោះលក់បានប្រាក់ទាំងអស់ប៉ុន្មាន ។

មេរៀនទី ២ សាបច្រៀនអំពីលេខសងចំនួនដុំនឹងចំនួនបែងភាគ ។

សូមមើលតាមរបៀបខាងលើនេះ ហើយតែងការហាត់ឲ្យសព្វគ្រប់ផង ។

ការហាត់សរសេរនៅក្នុងសៀវភៅ បំណោទ

១ – ម្តាយខ្ញុំគាត់លក់មាន់ពីរបានប្រាក់ ៣៧ រៀល លក់បន្លែនឹង

ផ្លែឈើបានប្រាក់២៩ រៀល ហើយគាត់ចាយអស់១៥ រៀល ។ តើគាត់នៅសល់ប្រាក់ប៉ុន្មានរៀលទៀត ។

២– ឪពុកខ្ញុំគាត់មានប្រាក់១១៧៛៥០ គាត់ចាយទិញស្រោមជើង១ សំពត់អស់ ៣៤៛៤០ ទិញខ្សែក្រវាត់ស្បែក១អស់ ២៣៛៧០ ។ តើគាត់ត្រូវនៅសល់ប្រាក់ប៉ុន្មានទៀត ។

មេរៀនទី ៣.– សាបញ្ជាក់អំពីលេខគុណចំនួនដុំនិងចំនួនបែងភាគ ។

ការហាត់សរសេរនៅក្នុងសៀវភៅ.. ចំណោទ

១– ម្តាយខ្ញុំគាត់ទិញសំពត់ ស ៥ ម៉ែត្រថ្លៃ១៧ រៀលក្នុង១ម៉ែត្រ ហើយនឹងអំបោះដេរអស់១៣ រៀល តើគាត់ចាយទាំងអស់ៗប្រាក់ប៉ុន្មាន

២– ឪពុកខ្ញុំគាត់មានប្រាក់៩៣៛៥០ គាត់ទិញសាច់គោ៧ គីឡូក្រាមថ្លៃ១២៛៣៧ក្នុង១គីឡូក្រាម ។ តើគាត់ត្រូវនៅសល់ប្រាក់ប៉ុន្មានទៀត ។

មេរៀនទី ៤.– សាបញ្ជាក់អំពីលេខចែកចំនួនដុំនិងចំនួនបែង-ភាគ (លេខហារមានតែមួយតួ)

ការហាត់សរសេរនៅក្នុងសៀវភៅ. ចំណោទ

១– អ្នកជំនួញម្នាក់លក់អង្ករ៦ ហាប ថ្លៃ ១៤០ រៀល ក្នុង១ហាប

ហើយយកប្រាក់នោះទៅទិញបានកូនគោ ៤ ។ តើកូនគោមួយត្រូវជាថ្លៃប៉ុន្មាន ។

២– ម្តាយខ្ញុំគាត់លក់មេមាន់៩ ថ្លៃ ១៥៛៥០ កាក់មេមាន់មួយ ហើយគាត់យកប្រាក់នោះទៅទិញបានកូនជ្រូក ៣ ។ តើកូនជ្រូកមួយត្រូវជាថ្លៃប៉ុន្មាន ។

រង្វាស់រង្វាល់

មេរៀនទី.១– សាបញ្ញាក់អំពីរង្វាស់ (ម៉ែត្រ) រង្វាស់ដែលធំជាងម៉ែត្រ-និងរង្វាស់ដែលមានជាប្រធាន ។

មេរៀនទី២– សាបញ្ញាក់អំពីរង្វាស់ (លិត្រ) រង្វាស់ដែលធំនិងតូចជាងលិត្រ-រង្វាស់ដែលមានជាប្រធាន ។

មេរៀនទី ៣– សាបញ្ញាក់អំពីកូនទម្ងន់ (ក្រាម) កូនទម្ងន់ដែលតូចនិងធំជាងក្រាម- កូនទម្ងន់ដែលមានជាប្រធាន ។

មេរៀនទី៤– សាបញ្ញាក់អំពីប្រាក់ដែលចាយនៅប្រទេសឥណ្ឌូចិន ។

ការបំណាំ- សូមបង្ហឹកសិស្សឲ្យចេះវាស់.វាល់. ថ្លឹង ដូរ ប្រាក់ ថែមថយប្រាក់បានស្ទាត់ផង ហើយតែងការហាត់ឲ្យបានសព្វគ្រប់ផង ។

អាទិកដ្ឋាន

វិត្តស្វាយផ្សាយន៍

សេចក្តីណែនាំ   ក្នុងខែនេះត្រូវបង្រៀនសាដើមគឺត្រូវជ្រើសរើសធ្វើពាក្យសួរដើម្បីរំលឹកសិស្ស អំពីមេរៀនទាំងឡាយដែលបានបង្រៀនមកក្នុងឆ្នាំសិក្សា ហើយចំពោះមេរៀនណាដែលសំខាន់ត្រូវលើកយកមកបង្រៀនឲ្យសិស្សបានជ្រួតជ្រាបដោយហ្មត់ចត់ ។

មេរៀនទាំងឡាយ ដែលបានតែងដូចតទៅគឺមានក្នុងកម្មវិធីប្រចាំឆ្នាំ តែដែលមិនទាន់បានចុះក្នុងទស្សនាវដ្តីនេះនៅឡើយ ។

អាទិត្យទី១– ឧស្សាហកម្ម

ដែលហៅថាឧស្សាកម្ម   គឺការធ្វើឲ្យវត្ថុដើមផ្លាស់ប្តូរភាពក្លាយទៅជាប្រដាប់ប្រើប្រាស់បាន ។ គឺដោយសារឧស្សាហកម្មនេះហើយបានជាស្បែកសត្វទាំងឡាយផ្លាស់ប្រែទៅជាស្បែកសម្លាប់ល្អបាន ។ ឯស្បែកសម្លាប់នេះគេយកទៅធ្វើជាវត្ថុប្រើប្រាស់គ្រប់យ៉ាង ។

នៅក្នុងរោងអារឈើ   គេបំបែកឈើឲ្យទៅជាក្តារ ,ហើយក្តារនេះ; ពួកជាងឈើ, ជាងគ្រឿងផ្ទះ , ជាង តុ-ទូ ធ្វើគ្រឿងតុបតាំងហើយនិងវត្ថុធ្វើអំពីឈើច្រើនយ៉ាងទៀត ។ នៅក្នុងរោងរំលាយលោហធាតុគេយករ៉ែទៅរំលាយជាដែក , ជាស្ពាន់និងដែកថែប ។ នៅក្នុងរោង

តម្បាញ, គេយកពេមជាម, កប្បាស, សូត្រ រវៃទៅជាសរសៃធ្មារ, សរសៃ; នេះសំពប់តម្បាញជាសាក្លាតជាក្រណាត់គ្រប់យ៉ាង ។ ក្នុងពេលធ្វើស្ករ គេយកអំពៅនឹងឆាយថាវ (Betterave) ទៅធ្វើស្ករបន្ទះលឿនៗឬមួយគេយកទៅរំងាស់ឲ្យស្ករនោះសស្គុសក៏បាន ដើម្បីប្រើការក្នុងចំណីអាហារ ។

អាទិត្យទី ២– លោហធាតុ

លោហធាតុច្រើននៅក្នុងព្រះធរណីមានភាពជារ៉ែ ៗ ដែលហៅថារ៉ែ គឺលោហធាតុផ្សេងៗលាយនឹងសិលាជាតិ ។ មាសមិនដូចលោហធាតុឯទៀតទេ នៅក្នុងព្រះធរណី គេបានប្រទះ មាសសុទ្ធតែឯងឥតមានលាយនឹងសិលាឯទៀតទេ ។ រ៉ែទាំងឡាយនៅក្នុងដីមានភាពជាស្រទាប់ខ្សែរ៉ែង ជាគំនរធំឬជាដុំធំត្រួតៗលើគ្នា ។ លោហធាតុមានលក្ខណៈដូចតទៅ ៖

លោហធាតុមានពណ៌ផ្លេកពីសេសនាំឲ្យគេងាយសំគាល់ ស្វិត ហើយជាប់ផង ។ គេអាចវាយឲ្យសំប៉ែតជាផ្ទាំងបាន ហូតជាលួសក៏បាន គេយកទៅរំលាយបានដោយកំដៅភ្លើង ។ ក្នុងចំណោមលោហធាតុទាំងអស់មានតែបារតមួយទេ ដែលជាលោហធាតុមានភាពរាវក្នុងកំដៅធាតុអាកាសធម្មតា ។

លោហធាតុទាំងឡាយសឹងជាគ្រឿងឯកក្នុងការដឹកនាំធាតុក្តៅនឹងអគ្គិសនី ។

អាទិត្យទី៣ — ឧស្សាហកម្មខាងត្រី

ត្រីជាអាហារមួយយ៉ាងវិសេស ដែលគេបរិភោគស្រស់ក៏បានឬធ្វើទុក សម្រាប់បរិភោគឲ្យបានយូរក៏បាន ។

គេយកត្រីមកធ្វើជាទឹកត្រីឬជាប្រហុក មាំ ផ្អក ។ ប្រទេសកម្ពុជា ជាប្រទេសបរិបូណ៌ខាងត្រីណាស់ៈ គេដឹកចេញទៅលក់នៅបរទេសជាពល់ឆ្នាំ (ប្រទេសចិន ជប៉ុន ហ្វាក៉ (Java)

ដើម្បីទុកត្រីឲ្យបានយូរ គេយកទៅហាលថ្ងៃឲ្យស្ងួត ឆ្អើរនៅលើចង្អើរឬ ប្រឡាក់ទុកក្នុងពាង ។

អាទិត្យទី៤ — ឧស្សាហកម្មខ្លះកើតឡើងអំពីសត្វ

សត្វដែលគេសម្លាប់រួចហើយ គេព្រលាត់យកស្បែកវាហើយគេ លើយយកសាច់ចេញ ។ ស្បែកនេះគេទុកតាំងពេមហើយយកទៅធ្វើជា សំលៀកបំពាក់សម្រាប់រដូវរងា ។

មានស្បែកខ្លះទៀត គេយកទៅសម្លាប់ ដោយប្រើសំបកឈើដូច ជាសំបកដើមគោងកាង ស្លាប់ កណ្ដោល ។ ល ។ ស្បែកនេះមាន ពណ៌ច្រើនយ៉ាង រលោងផ្លុះ ហើយមិនអាចទីងផុយ រលួយឬទឹកចូល បានដោយងាយទេ គេយកទៅធ្វើវត្ថុបានច្រើនយ៉ាងដូចជា៖ ស្បែកជើង ហឹប កំផ្លោត ។ ល ។

គេយកស្រកាអណ្ដើកសមុទ្រទៅធ្វើប្រដាប់ប្រើច្រើនមុខឯស្នូកវាគេធ្វើជាគ្រឿងលំអ ។

ស្នែងក្របី ស្នែងគោ និងភ្លុកដំរីគេយកទៅធ្វើប្រដាប់ប្រើប្រាស់គ្រប់យ៉ាង ។

អាធិកដ្ឋាន

នព្វន្ត

ទី ១- សាបស្រៀនអំពីលេខបូកតាំងពីយ៉ាងឡើងវិញ ។

១,- វិធីហាត់គិតឥតធ្វើលេខ- លេខបូកជាអ្វី? (ជាវិធីមួយសំរាប់ប្រមូលចំនួនអ្វីដែលដូចគ្នាមកធ្វើជាចំនួនមួយ) ។ ដើម្បីនឹងសរសេរហើយនឹងបូកលេខនោះ គេត្រូវសំគាល់ដូចម្ដេច? គេត្រូវសំគាល់ខ្លួនគឺ ចំនួនកាយក្រោមចំនួនកាយ ចំនួនដប់ក្រោមចំនួនដប់ ។ ល ។-

២-វិធីហាត់សរសេរ-ចូរធ្វើលេខបូកដូចមានដាក់នៅខាងក្រោមនេះ

៦៦១៣៛ + ២៣៛ + ៥៣៦៛ = ... ២២៧ម + ៧៩៤ម៥: ......

២៤៦៛៧ + ៥៨៛៥៦ + ៩៦៣៛៥: ...២៩៩ម៧២ + ៩៦២ម:......

៣- ចំណោទ:- ទូកប៉ុកចាយមួយផ្ទុកឥដ្ឋបីថ្ងៃ ក្នុងថ្ងៃទី១ ផ្ទុកបាន

៦៨៥ ដុំ ថ្ងៃទី ២បាន ៤៦៩ដុំ ថ្ងៃទី៣បានស្មើទីទៃថ្ងៃទី១នឹងថ្ងៃទី២រួមគ្នា តើក្នុង៣ថ្ងៃទូកនោះផ្ទុកបានឥដ្ឋប៉ុន្មានដុំ ? ។

៤– អ្នកស្រែបំការម្នាក់បានទិញស្រូវ ២៧ហល ថ្លៃ១៩៨៨៛ ៧៥ រួច ៣៧ហល៥០ ថ្លៃ ៤៧៥៛ ៥០ តើអ្នកស្រែនោះទិញទាំងអស់បានប៉ុន្មានហិកតូលីត្រ ? ហើយត្រូវលក់ស្រូវនោះទៅវិញថ្លៃប៉ុន្មានឲ្យបានចំណេញ ១២៩០៛៧៥.។

ទី២– សាបរៀនអំពីលេខសងឡើងវិញ ។

១– វិធីហាត់គិតឥតធ្វើលេខ·– លេខសងជាអ្វី ? (ជាវិធីមួយសំរាប់ដកឬកាត់ចំនួនតូចមួយពីចំនួនធំមួយ)។ គេធ្វើលេខសងដូចម្តេច? (គេសរសេរចំនួនតូចដាក់ក្រោមចំនួនធំឲ្យត្រង់ជួរ គឺខ្ទង់រាយក្រោមខ្ទង់រាយ ខ្ទង់ដប់ក្រោមខ្ទង់ដប់ ។ល។

២– វិធីហាត់សរសេរ·– ចូរធ្វើលេខសងខាងក្រោមនេះបានធ្វើបញ្ជាក់ឲ្យដឹងខុសត្រូវផង ។

២៨៧៧ម-៤៣៩ម-...។ ១៥៣២ម-៧៥៣ម២៥-...។ ៩៩២៛៨-៥៣៦-....។ ៧៩២៣៛៦៥-២៨៤៛៧៨-....។

៣– ចំណោទ.– ជាងឈើម្នាក់មានប្រាក់២២៥៣៨៛៥០ ហើយគេទិញឈើមួយកន្ទង់អស់៧៦៣៤៛២៥ មួយកន្ទង់ទៀតអស់៨២៨៦៛៦០ តើជាងនោះសល់ប្រាក់ប៉ុន្មានទៀត ។

៤– ជាងឆ្នៅម្នាក់ចេញថ្លៃឲ្យកូនជាង៣នាក់ចំនួនប្រាក់៧០០៛ ។ កូនជាងទីមួយបាន២៩៧៛៧៥ ជាងទីពីរបានតិចជាងទីមួយ ៣៩៛៥០ ហើយជាងទី៣ត្រូវបានប្រាក់ដែលនៅសល់ តើម្នាក់ត្រូវបានប៉ុន្មាន? ។

ទី៣– សាបច្រៀនអំពីលេខគុណចំនួនដុំនឹងចំនួនទសភាគ លេខគុណនឹង១០ៗ១០០ៗ១០០០ៗ ហើយនឹងរបៀបធ្វើបញ្ជាក់ឲ្យឃើញខុសត្រូវនោះឡើងវិញផង ។

វិធីហាត់គិតឥតធ្វើលេខ–លេខគុណជាអ្វី? (ជាវិធីមួយសំរាប់បង្កើនចំនួនមួយឲ្យចំរើនធំឡើងមានកំណត់) លេខតំណាំងគឺអ្វី? មេគុណគឺអ្វី?ៗ

មួកមួយថ្លៃ៥៛ បើមួក ៥ ៗ ១ ៗ ១០០ ៗ ១០០០ ៗ ថ្លៃប៉ុន្មាន ៗ តើធ្វើដូចម្ដេចដើម្បីនឹងគុណចំនួនគត់នឹង ១០ ៗ ១០០ ៗ ១០០០ ៗ បើលេខតំណាំងជាចំនួនមានបែងភាគរាយគេធ្វើដូចម្ដេច ។ ល ។

២– ចំណោទ-ចិនម្នាក់ទិញមួក ៥២ ហើយលក់ទៅវិញថ្លៃ១៨៛មួយ រួចចិននោះគិតឃើញចាំងអស់ ៦៣០៛ តើថ្លៃដើមមួកនោះចាំងអស់ប៉ុន្មានៗ

៣– ជាងឈើម្នាក់រកបានក្នុងមួយថ្ងៃ ១៦៛ ៥០ វាធ្វើការរាល់ថ្ងៃ ១ឆ្នាំ លើកតែ៥២ថ្ងៃអាទិត្យ ហើយនឹងថ្ងៃបុណ្យ ៦ថ្ងៃចេញ ។ ថ្លៃឈ្នួលផ្ទះ ៧២០៛ ហើយសន្សំទុកបាន ៦០០៛ តើជាងនោះនៅសល់ប្រាក់ប៉ុន្មាននឹងចាយរាយក្នុងគ្រួសារ! ។

ទី ៤ សាបង្រៀនអំពីលេខបែកដែលបានបង្រៀនក្នុងឆ្នាំនេះឡើងវិញ ។

១. វិធីហាត់មាត់ទទេ — សូមមើលវិធីនេះក្នុងកិច្ចសិក្សាបឋមវិជ្ជា តាំងពីខែសេបតមប្រ៍រហូតមកដល់ខែម៉ែនេះ ។

២ — បំណោទ- ឈ្មួញម្នាក់ទិញសំពត់ហូល ៨ ហើយលក់ទៅវិញទាំងអស់បានប្រាក់ ៦៤០រៀល គេគិតទៅឃើញបានចំណេញ ១៦០រៀល តើថ្លៃដើមសំពត់នោះមួយប៉ុន្មាន ? ។

រង្វាស់រង្វាល់

ទី — ១- សាបង្រៀនអំពីរង្វាស់ប្រវែងឡើងវិញ ។

១— វិធីហាត់គិតឥតធ្វើលេខ- ខ្នាតដើមនៃវិធីវាស់ប្រវែងនោះគឺអ្វី ? ម៉ែត្រគេធ្វើអំពីអ្វី? មានបែបយ៉ាងណាខ្លះ? រង្វាស់តូចជាងម៉ែត្រនោះគឺអ្វីខ្លះ? ខ្នាតធំជាងម៉ែតនោះគឺអ្វីខ្លះ?

២— វិធីហាត់សរសេរៈ ឲ្យសរសេរៈ ជាម៉ែត្រចំនួនខាងក្រោយនេះ

១៧ម ។ ៨ហ.ម ។ ៣២ដ.ក ។ ២៥ស.ម ។ ៧ហ.ម ។ ៨០០០ម.ម ៨៥៣ស.ម ។ ៤ដ.ម២៥ស.ម ។

៣ – បំណោទ- អ្នកវេញខ្សែម្នាក់វេញខ្សែ នៅថ្ងៃចន្ទបាន ៣៥ម៉ែត្រ

ថ្ងៃអង្គារបាន៨ម៉ែត្រ លើសថ្ងៃច័ន្ទ ហើយថ្ងៃពុធបាន៩ម៉ែត្រលើសថ្ងៃអង្គារទៀត ។ តើក្នុង៣ថ្ងៃនោះគេវេញខ្សែបានប៉ុន្មានម៉ែត្រ?

ឈ្មួញម្នាក់ជំពាក់ទំនិញគេ៩៦៦ៀ៥០ វាសងជាប្រាក់១២៥ៀ៥០ ហើយនៅសល់ប៉ុន្មានទៀតជាសំពត់គិតថ្លៃ១៤ៀក្នុង១ម៉ែត្រ។ តើឈ្មួញនោះត្រូវសងសំពត់ទៅគេប៉ុន្មានម៉ែត្រ? ។

ទី២– សាបង្រៀនអំពីរង្វាល់ចំណុះ

វិធីហាត់ឥតធ្វើលេខ - ចោទសួរពិចារណាអំពីវាល់ នឹងផ្លាស់រង្វាល់ធំទៅតូចរួចតូចមកធំវិញ ។

២– ចំណោទ - គេចាក់ទឹកទៅក្នុងថាំងធំមួយៗ លើកដំបូង២ហ.លកន្លះ មួយលើកបន្ទាប់៤ដ.ក កន្លះ ហើយលើកក្រោយបំផុត២៤លីត្រ គេសួរថាចុះគេចាក់ទឹកទៅក្នុងថាំងនោះទាំងអស់ប៉ុន្មានលីត្រ? ។

ទី៣ទី៤ - ១- សាបង្រៀនអំពីរង្វាល់ចំណុះដែលមានរូបជាក់ស្តែងគឺរង្វាល់ដែលមានធ្វើទុកគាន់វាល់ផ្ទាល់នឹងដៃបាន ។

២ – សាបង្រៀនអំពីរូបិយវត្ថុដែលបានបង្រៀនរួចមកហើយ ។

ចំណោទ – ១ - ចិនម្នាក់ទិញស្រា១៥ដុទិនថ្លៃ១ដុទិន៦២ៀ៥០ ហើយចិននោះលក់រាយទៅវិញ១០ៀ៣០ក្នុង១លីត្រ តើចិននោះចំណេញបានប៉ុន្មាន បើក្នុង១ដុទិនមានចំណុះ២ដ.ក.លកន្លះ? ។

២— មានបងប្អូន៣នាក់ទៅស៊ីឈ្នួលឲ្យគេក្នុង១ថ្ងៃបងបង្អស់បាន ឈ្នួល៨រ៛៥០ ប្អូនបន្ទាប់បាន៦រ៛៤០ ប្អូនពៅបាន២រ៛៧០ គេសួរថាបុះទាំងអស់គ្នាបានសល់ប្រាក់ប៉ុន្មានរៀលមកផ្ទះ បើក្នុងកំឡុងធ្វើការនោះ១អាទិត្យ ហើយរាចាយទាំងអស់គ្នាអស់៧០រៀល? ។

ធរណីមាណសាស្ត្រ

អាទិត្យទី ១— សារៀនអំពីផ្ទៃ៤ជ្រុងស្មើ

របៀបបង្រៀន— ចោទសួរអំពីន័យនៃផ្ទៃ៤ជ្រុងស្មើនឹងរកផ្ទៃ៤ជ្រុងស្មើត្រូវធ្វើដូចម្ដេចខ្លះ ។ នឹងគិតរកពាក់កណ្ដាលបរិវេណនឹងរកបរិវេណទាំងមូល ។

ការហាត់គិតដោយបញ្ញានៅលើក្ដារខៀន? សុំឲ្យធ្វើឲ្យបានច្រើន ស្រែមួយរាងបួនជ្រុងស្មើ១ជ្រុងប្រវែង៧ម៉ែត្រ តើពាក់កណ្ដាលបរិវេណស្រែនោះទំហំប៉ុន្មាន ? ។ បរិវេណទាំងមូលទំហំប៉ុន្មាន ? ។ ស្រែនោះទំហំប៉ុន្មានម៉ែត្រក្រឡា ? ។

អ្នកចំការម្នាក់ទិញដី ១ ក្បាលរាង ៤ ជ្រុងស្មើ ១ ជ្រុងប្រវែង៣៦ម៉ែត្រថ្លៃក្នុង១ម៉ែត្រក្រឡា៨៧រ៛៥០តើអ្នកនោះចំណាយអស់ប៉ុន្មាន ? ។

ការហាត់សរសេរ.— គេទិញដីរាងបួនជ្រុងស្មើ១កន្លែង១ជ្រុងប្រវែង

៥៨ម៉ែ៤០ ផ្ទៃក្នុង១ម៉ែត្រក្រឡា៥៩៛៣៥ ហើយគេធ្វើរបងព័ទ្ធជុំវិញគិតទៅក្នុង១ម៉ែត្រអស់ ២៣៛២៥ តើអ្នកនោះចំណាយទាំងអស់ៗប៉ុន្មាន ៗ

អាទិត្យទី២.– សារៀនអំពីផ្ទៃ៤ជ្រុងទ្រវែង

របៀបបង្រៀន– ធ្វើដូចកាលបង្រៀនផ្ទៃ៤ជ្រុងស្មើចោទសួរឲ្យរកន័យពាក់កណ្ដាលបរិវេណបរិវេណទាំងមូល ផ្ទៃក្រឡា ៗ

កាលណាគេដឹងបរិវេណហើយនឹងបណ្ដោយ គេធ្វើដូចម្ដេចនឹងឲ្យឃើញទទឹង ៗ បើដឹងបរិវេណនឹងទទឹងត្រូវធ្វើដូចម្ដេចឲ្យដឹងបណ្ដោយ ៗ បើចង់ឲ្យឃើញបណ្ដោយហើយនឹងផ្ទៃនឹងទទឹងតើត្រូវធ្វើដូចម្ដេច ៗ ធ្វើដូចម្ដេចឲ្យឃើញទទឹងបើដឹងផ្ទៃនឹងបណ្ដោយ ៗ ល ៗ

ការហាត់ដោយបញ្ញានឹងនៅលើក្ដារខ្ពន :

សុំជ្រើសរើសកិច្ចការឲ្យហាត់គិតគូរដូចរបៀបបង្រៀនផ្ទៃ៤ជ្រុងស្មើៗ

បង្រៀនផ្ទៃ ៤ ជ្រុងស្មើ

ការហាត់សរសេរ.– សុំលោកគ្រូជ្រើសរើសកិច្ចការដាក់ឲ្យធ្វើផងចុះ

អាទិត្យទី៣.– សារៀនអំពីត្រីកោណ

របៀបបង្រៀន ចោទសួរដូចកាលបង្រៀនផ្ទៃ ៤ជ្រុងស្មើ ផ្ទៃ ៤ជ្រុងទ្រវែងឲ្យរកន័យរកបរិវេណ ៗ

ត្រីកោណមានប៉ុន្មានយ៉ាង ? អ្វីខ្លះ ? នឹងរកបរិវេណត្រីកោណស្មើជ្រុងតែ២ធ្វើដូចម្តេចខ្លះ ? ត្រីកោណស្មើជ្រុង ? ត្រីកោណឥតស្មើជ្រុង ? ត្រីកោណស្មើជ្រុងទាំង៣ ? ធ្វើដូចម្តេចនឹងរកក្រឡាផ្ទៃត្រីកោណនឹងរកបាត ? នឹងរកកំពស់ ?

ការហាត់ដោយបញ្ហាលើក្ដារឆ្នួនសុំធ្វើដូចមុនៗ

ការហាត់សរសេរៈ សុំលោកគ្រូជ្រើសរើសរកកិច្ចការដាក់ឲ្យធ្វើផងចុះ ?

អាទិត្យទី៤.— មេរៀនអំពីវណ្ឌមណ្ឌលនិងផ្ទៃរង្វង់

របៀបបង្រៀន. សុំសាកសួរដូចពីកាលជាន់មុនៗ ឲ្យរកន័យខាតវណ្ឌមណ្ឌល (បន្ទាត់ពុះទីផ្ចិត) របៀបរកប្រវែងវណ្ឌមណ្ឌលរកបន្ទាត់ពុះរកកាំ រកន័យផ្ទៃរង្វង់ការគិតគូរកផ្ទៃរង្វង់ ? រកកាំ ?

អានិកាដ្ឋាន

វិធីបង្ការរោគ

គ្រោះថ្នាក់ព្រោះអាភៀន

មនុស្សដែលបណ្ដោយខ្លួនឲ្យញៀនអាភៀន ត្រូវទទួលទុក្ខគ្រប់ប្រភេទៗ អាភៀនធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យអាប់ឱនតែកាលណាជក់ជាប់ហើយ ស្បែកកញ្ចៀនឡើងស្វាំងប្រផេះលឿងជ្រួញជ្រីវៗ មនុស្សជក់អាភៀនលែង

ឆ្ងាញ់បាយ បន្តិចម្តង ៗ ថយអាហារ ហើយយូរទៅមានពង់ស្គាំងស្គម ដូចជាអដ្ឋិកសង្ខលិកៈ ៗ ពិការខាងបេះដូងថ្លើមតម្រងទឹកមូត្រ កើតឡើង បណ្តាលឲ្យអវៈយវៈឡើងហើមហើយ ក្នុងទីបំផុតមនុស្សត្រូវតែទទួលមរណភាព ៗ បើគិតខាងប្រាជ្ញាវិញដំបូងសតិស្មារតីឡើងវៀងវៃ សមត្ថភាពចំរើនឡើងប៉ុន្តែនៅបន្ទោះពេលឈប់ជក់សតិធ្លាក់ចុះអ្នកញៀន ទឹកមុខក្រៀមបាត់មាត់ក ធ្វើការអ្វីលែងកើត នៅរង់ចាំតែពេលជក់ ជក់ ទើបមានស្មារតីវៀងវៃឡើងវិញ ៗ ក្នុងទីបំផុតបិត្តធម៌និងចិត្តមេត្តាវិនាសបាត់អស់៖ អ្នកជក់ត្រូវកុហកក៏កុហក ត្រូវលួចក៏លួច ត្រូវសម្លាប់ក៏សម្លាប់ ឲ្យតែបានប្រាក់ទិញជក់ ៗ

ត្រូវកុំចង់ដឹងចង់ជាសេអាភៀនឲ្យសោះ កុំបណ្តោយឲ្យធ្លាក់ទៅជាខ្ញុំអាភៀន ព្រោះតែជក់ហើយច្រើនតែដាច់លែងមិនរួច ៗ

គ្រោះថ្នាក់ព្រោះស្រា

ស្រាគឺជាថ្នាំពុលមួយ ៗ

អវយវៈអ្នកប្រមឹកទទួលជម្ងឺគ្រប់ទាំងអស់ ៗ ដំបូងរលាកក្រពះ, បេះដូងឡើងប៉ោងហើយមានខ្លាញ់រុំ ៗ សរសៃនាំឈាមក៏តាំងអន់ថយបន្តិចម្តង ៗ សរសៃវិញ្ញាណក៏លែងបំពេញមុខការបានដូចធម្មតា ៗ គ្រឿងប្រដាប់ក្នុងខ្លួនទាំងប៉ុន្មាន ដែលជួយគាំពារជីវិតក៏ធ្លាក់អន់ខ្សោយទាំងអស់ ស្មារតីនឹងបញ្ញាក៏អាប់ឱន ៗ

មនុស្សប្រមឹកបណ្ដាលឲ្យមានទុក្ខដល់គ្រួសារ, ដល់សង្គម; ដល់ជាតិហេតុដូច្នេះយើងមិនត្រូវសេពសុរាទេ ។

បរិច្ឆណាដ្ឋាន

វិទ្ធស្វាធ្យាយន៍

សំគ្រូសើរើបង្រៀនតាំងពីដើមឆ្នាំមក

អាទិត្យទី ១ អំពីខ្លួនមនុស្ស សាចដុំ

អាទិត្យទី ២ អំពីការ រំលាយអាហារ, ការដកដង្ហើម

អាទិត្យទី ៣ អំពីវិញ្ញាណ ៥ ។

អាទិត្យទី ៤ អំពីច្បាប់ដើរនៅផ្លូវ

វិធីបង្ការរោគ

អាទិត្យទី ១ វិធីហាត់ប្រាណ

អាទិត្យទី ២ ការសំអាតខ្លួនប្រាណ

អាទិត្យទី ៣ ការថែរក្សាភ្នែក - ត្រចៀក - ធ្មេញនិងសក់

អាទិត្យទី ៤ បញ្ជាក់មេរៀនតាំងពីដើមខែមក សុំមើលក្នុងទស្សនាវដ្ដីខែកញ្ញានិងតុលា ឆ្នាំ ១៩៥០ ១៩៥១

កុមារដ្ឋាន

វិត្តស្វាព្យាយន៍

អាទិត្យទី ១ និងទី ២

សុំគ្រូសាបរៀនពីដើមឆ្នាំមកវិញអំពីមេរៀនណាដែលសិស្សមិនទាន់យល់ប្រាកដ ៗ

ដូចជាមេរៀនអំពីឆ្វេងស្ដាំ នឹងច្បាប់ដើរនៅផ្លូវ គួរតែយកមកបញ្ជាក់ជាថ្មីឡើងវិញពីព្រោះសព្វថ្ងៃនេះ ខ្ញុំបានសង្កេតឃើញ ក្មេងច្រើនមិនថាតូចមិនថាធំឡើយ ច្រើនតែធ្វេសប្រហែសស្ដាំ ឆ្វេង បានជាកើតមានគ្រោះថ្នាក់តាមផ្លូវជាញយ ៗ ៗ

សុំគ្រូមើលក្នុងទស្សនាវដ្ដីខែកញ្ញា ឆ្នាំ ១៩៥.
១៩៥១, ប៉ុះ

អាទិត្យទី ៣ និងទី ៤

អំពីថ្ងៃខែ នឹងរដូវនៅស្រុកខ្មែរ រៀនមើលប្រក្រតីទិន ៗ

សុំមើលក្នុងទស្សនាវដ្ដីខែតុលាឆ្នាំ ១៩៥០-១៩៥១.

វិធីបង្ការរោគ

សាបព្រៀនពីដើមឆ្នាំមកវិញ ក្នុងខែកញ្ញានឹងតុលា ។
អំពីការសំអាតខ្លួនប្រាណ សំអាតសម្លៀកបំពាក់
ចំណីអាហារនឹងប្រើទឹកឆ្អិន ។

លោកនីតិ

សម្រាប់គ្រប់ថ្នាក់

មេរៀនទី ១ – អំពីរដ្ឋសភា

រដ្ឋសភាជាអ្នកប្រើអំណាចនីតិបញ្ញត្តិព្រះបរមនាមនៃព្រះមហាក្សត្រិយ៍ រដ្ឋសភាមានសិទ្ធិបញ្ចេញមតិតាំងច្បាប់ ។ ច្បាប់ជាសេចក្តីសំដែងឆន្ទះរបស់ប្រជាជាតិ ។ ច្បាប់ត្រូវប្រើទៅលើជនទាំងអស់ បើទោះជាច្បាប់នោះរក្សាការពារក្តី ផ្តន្ទាទោសក្តី បង្ខិតបង្ខំក្តី ។ គណៈរដ្ឋមន្ត្រីជាអ្នកប្រើអំណាចនីតិប្រតិបត្តិក្នុងព្រះរាជអាណាចក្រ ។

អ្នកដែលមានសិទ្ធិផ្តើមគំនិតតែងច្បាប់នោះ គឺព្រះមហាក្សត្រិយ៍គណៈរដ្ឋមន្ត្រីសមាជិកនៃរដ្ឋសភានឹងសមាជិកនៃក្រុមប្រឹក្សាព្រះរាជអាណាចក្រ ។ ច្បាប់ដែលសមាជិកនៃរដ្ឋសភាផ្តើមគំនិតតែងហៅថាសេចក្តីព្រាងបញ្ញត្តិ ។ ច្បាប់ដែលគណៈរដ្ឋមន្ត្រីផ្តើមគំនិតតែងហៅថាសេចក្តីស្នើបញ្ញត្តិ ។

សមាជិកតាំងឡាយ នៃរដ្ឋសភាជាអ្នកតំណាងរបស់ប្រជាជាតិខ្មែរ ទាំងមូល ពុំមែនត្រឹមតែជាអ្នកតំណាងរបស់ជនដែល ជ្រើសតាំងខ្លួន ប៉ុណ្ណោះទេ ។ សមាជិកនៃរដ្ឋសភាមានចំនួន ៨០ រូប តាមច្បាប់ប្រកាស នៅគ. ស. ១៩៤៧ ដែលស្តីអំពីការ ជ្រើសតាំងអ្នកតំណាងរាស្ត្រ ។

តាមគោលការណ៍ក្នុងចំនួនបុរសខ្មែរ ១០·០០០នាក់ដែលមានអាយុ: ២១ ឆ្នាំឡើងទៅត្រូវមានអ្នកតំណាងមួយរូប ។

អ្នកតំណាងរាស្ត្រត្រូវមានអាយុ: ២៥ ឆ្នាំយ៉ាងតិច ហើយនៅក្នុងតំណែងខ្លួនបានត្រឹមតែ ៤ ឆ្នាំទេ ។ មុននឹងចូលកាន់តំណែងសមាជិកនៃរដ្ឋសភាតាំងសច្ចាប្រណិធានក្នុងទីប្រជុំចំពោះព្រះ ភក្ត្រព្រះមហាក្សត្រិយ៍ ថាមានចិត្តស្មោះត្រង់ចំពោះព្រះភក្ត្រព្រះមហាក្សត្រិយ៍ថា ានចិត្តស្មោះត្រង់ ចំពោះព្រះមហាក្សត្រិយ៍ ហើយនឹងរដ្ឋធម្មនុញ្ញ ។

អ្នកតំណាងរាស្ត្រមិនអាចត្រូវចោទប្រកាន់រកខ្លួនចាប់ខ្លួនឃុំឃាំងឬជំនុំជំរះក្នុងពេលដែលថិតក្នុងសមាជិកភាពទេ វៀរលែងតែអ្នកតំណាងរាស្ត្រនោះបានប្រព្រឹត្តបទល្មើសដែលបានទាន់ឃើញជាក់ស្តែង ។

រដ្ឋសភាមានសម័យប្រជុំសាមញ្ញយ៉ាងតិចបីខែ ។ ក្នុងសម័យប្រជុំសាមញ្ញពីរនេះសម័យប្រជុំមួយ ៗ មានកំណត់យ៉ាងតិចបីខែ ។ ក្នុងសម័យប្រជុំសាមញ្ញពីរនេះសម័យប្រជុំមួយត្រូវចាប់ផ្តើមក្នុងខែកញ្ញា ។ ព្រះមហាក្សត្រិយ៍ទ្រង់ត្រាស់ហៅរដ្ឋសភាប្រជុំជាសម័យប្រជុំសាមញ្ញ ។

ជាក្រុមអភិបាលរដ្ឋសភាជាអ្នក ហៅសមាជិកប្រជុំជាសម័យប្រជុំវិសាមញ្ញដោយបានទទួលព្រះរាជបញ្ជាក្ដី ដោយសេចក្ដីណែនាំនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រីក្ដី ឬដោយសេចក្ដីសុំ របស់ភាគមួយក្នុងភាគបី (១/៣) យ៉ាងតិចនៃចំនួនអ្នកតំណាងរាស្ត្រទាំងពួងក្ដី ។

របៀបវារៈនៃសម័យប្រជុំ វិសាមញ្ញនេះត្រូវផ្សាយដល់មហាជនព្រមជាមួយនឹងថ្ងៃណាត់ប្រជុំ ។ សេចក្ដីគត់ហេតុនៃសម័យប្រជុំនោះត្រូវចុះផ្សាយក្នុងរាជកិច្ចផង ។

មេរៀនទី ២ អំពីក្រុមប្រឹក្សាព្រះរាជអាណាចក្រ

ក្រុមប្រឹក្សាព្រះរាជអាណាចក្រនឹងរដ្ឋសភារួមគ្នាហៅថាសភា ។ ក្រុមប្រឹក្សាព្រះរាជអាណាចក្រគ្មានសិទ្ធិបញ្ចេញមតិតាំងច្បាប់ទេ ហើយកាន់អំណាចតិចជាងរដ្ឋសភាផង ។ គណៈរដ្ឋមន្ត្រីមិនទទួលខុសត្រូវចំពោះក្រុមប្រឹក្សាព្រះរាជអាណាចក្រទេ ។

ក្រុមប្រឹក្សាព្រះរាជអាណាចក្រមានសមាជិក ២៤ រូប ។ សមាជិកខ្លះត្រូវចាត់តាំង ខ្លះត្រូវជ្រើសតាំងដោយបោះឆ្នោតអសាកល ។ សមាជិកទាំងនោះត្រូវមានអាយុ ៤០ ឆ្នាំយ៉ាងតិច ។ អាណត្តិនៃទីប្រឹក្សាព្រះរាជអាណាចក្រមានកំណត់បួនឆ្នាំ ហើយទីប្រឹក្សាព្រះរាជអាណាចក្រ ត្រូវហៅប្រជុំ ហើយត្រូវប្រជុំក្នុងពេលជាមួយគ្នានឹងរដ្ឋសភា ។

ក្នុងមួយឆ្នាំ ៗ ក្រុមប្រឹក្សាព្រះរាជអាណាចក្រជ្រើសតាំងប៊ុរ៉ូនៃគណៈកម្មការនានារបស់ខ្លួនដូចរដ្ឋសភាដែរ ។

ក្រុមប្រឹក្សាព្រះរាជអាណាចក្របានពិនិត្យហើយឲ្យយោបល់អំពីសេចក្ដីព្រាងនឹងសេចក្ដីស្នើច្បាប់ ដែលរដ្ឋសភាបានបញ្ចេញមតិយល់ព្រមមួយលើកបំបូនរួចហើយ ព្រមទាំងអំពីបញ្ហាទាំងពួងដែលរដ្ឋាភិបាលបានដាក់ឲ្យពិនិត្យ ។

អំពីសេចក្ដីព្រាងច្បាប់នឹងសេចក្ដីស្នើច្បាប់ ហើយនឹងអំពីច្បាប់ថវិកា ក្រុមប្រឹក្សាព្រះរាជអាណាចក្រត្រូវឲ្យយោបល់កំណត់មួយខែយ៉ាងយូរ ។ បើជាការកំណត់វេលានោះត្រូវបន្ថយមកនៅត្រឹមតែប្រាំថ្ងៃ ។

បើក្រុមប្រឹក្សាព្រះរាជអាណាចក្របានឲ្យយោបល់យល់ព្រមឬពុំបានឲ្យយោបល់សោះក្នុងវេលាដែលមានកំណត់ទុកហើយនោះច្បាប់ដែលរដ្ឋសភាបានបញ្ចេញមតិយល់ព្រមហើយនោះ ត្រូវប្រកាសឲ្យប្រើក្នុងកំណត់ដប់ថ្ងៃ ។ បើជាការប្រញាប់ កំណត់វេលានោះត្រូវបន្ថយមកនៅត្រឹមតែពីរថ្ងៃ

ក្រុមប្រឹក្សាព្រះរាជអាណាចក្រ សូមកែសម្រួលសេចក្ដីព្រាងឬសេចក្ដីស្នើច្បាប់ នោះរដ្ឋសភាត្រូវយកមកពិចារណាភ្លាមជាលើកទី ២ ។

បើក្រុមប្រឹក្សាព្រះរាជអាណាចក្របដិសេធសេចក្ដីព្រាងឬសេចក្ដីស្នើច្បាប់នោះ រដ្ឋសភាមិនអាចយកមកពិចារណាលើកទី ២ មុនកំណត់ពេលមួយខែទេ ។

ការពិនិត្យសេចក្ដីឬសេចក្ដីស្នើច្បាប់ជាលើកទី ២ នេះរដ្ឋសភាត្រូវបញ្ចេញមតិ ដោយវិធីបោះឆ្នោតបំហយកតាមភាគច្រើនដោយដាច់ខាតនៃសមាជិករដ្ឋសភា ។ សេចក្ដីព្រាងឬសេចក្ដីស្នើច្បាប់ណាដែលបានធ្វើសម្រេចដូចខាងលើនេះហើយ ត្រូវប្រកាសឲ្យប្រើក្នុងកំណត់ដប់ថ្ងៃ ។

អំពីរបៀបជ្រើសតាំងអ្នកតំណាងរាស្ត្រ

ក្នុងប្រទេសកាន់លទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ បណ្ដាជនទាំងអស់ដួយចាត់ចែងការគ្រប់គ្រងប្រទេសខ្លួន ប៉ុន្តែមិនមែនចាត់ចែងដោយបំពោះទេ គឺ **តាមរយៈនៃអ្នកតំណាងខ្លួន** ។

ក្នុងសម័យបោះឆ្នោតមានបេក្ខជនជាច្រើន ឈរឈ្មោះឲ្យគេជ្រើសតាំងជាអ្នកតំណាងរាស្ត្រ ។ បុរសដែលមានសិទ្ធិជ្រើសតាំងអ្នកតំណាងរាស្ត្រទាំងឡាយក៏បោះឆ្នោតឲ្យឈ្មោះ បេក្ខជនណាមួយដែលខ្លួនគាប់ចិត្តខ្លួន ។ បោះឆ្នោតគឺយល់ព្រមទទួលយកឬមិនយល់ព្រមទទួលយកបេក្ខជនណាមួយធ្វើជាតំណាងខ្លួនៗ អធិបតេយ្យនៃបណ្ដាជនទាំងឡាយនឹងអាចប្រព្រឹត្តទៅបានដោយសារជ្រើសតាំងអ្នកតំណាងនេះ ដ្បិតអ្នកតំណាងនេះហើយដែលជាអ្នកសម្រេចការផ្សេងៗ នឹងចាត់ចែងកិច្ចការនានាក្នុងការគ្រប់គ្រងប្រទេស ព្រមទាំងជាអ្នកតែងច្បាប់ក្នុងនាមបណ្ដាជនផង ។ ការបោះឆ្នោតជាការមួយសំខាន់ណាស់ចំពោះប្រទេស ពីព្រោះជោគវាសនារបស់ប្រទេសចិតនៅក្នុងកណ្ដាប់ដៃនៃអ្នកតំណាង

រាស្ត្រ។ រដ្ឋធម្មនុញ្ញប្រទេសកម្ពុជា បើកឲ្យប្រុសខ្មែរទាំងអស់មានសិទ្ធិជ្រើសតាំងអ្នកតំណាងដូច្នេះបណ្ដាជនទាំងឡាយ ត្រូវប្រើសិទ្ធិនេះឲ្យពេញលេញ មិនបញ្ចេញមតិជ្រើសតាំងគឺលះបង់ចោលអំណាចដែលខ្លួនមាន ដើម្បីជួយជ្រោមជ្រែងរបៀបចាត់ចែងការគ្រប់គ្រងប្រទេស ។ ជ្រើសតាំងដោយទុច្ចរិតគឺច្រានប្រទេសទាំងមូលទៅក្នុងភយន្តរាយផ្សេងៗ ។

ហេតុនេះពលរដ្ឋម្នាក់ៗមានករណីយកិច្ចនឹងជ្រើសតាំងអ្នកតំណាងខ្លួនឲ្យត្រឹមត្រូវគឺថា ជ្រើសតាំងដោយឥតទាក់ទិននឹងលាភប្ដូរផលប្រយោជន៍ដទៃ ដោយឯកច្ឆន្ទចិត្តឥតមានអ្នកឯណាបង្ខិតបង្ខំ គឺជ្រើសតាំងតាមសម្បជញ្ញៈ ខ្លួន ។

ត្រូវបោះឆ្នោតឲ្យបេក្ខជនណាដែលយើងជឿជាក់ថា មានសម្បទានឹងធ្វើការឲ្យប្រទេសបាន ។

មេសូត្រត្រូវចាំមាត់

(សម្រាប់គ្រប់ថ្នាក់)

១-- គុណសិស្សល្អ

ចេះតែឧស្សាហ៍ ប្រឹងធ្វើកិច្ចការ ចាំចប់ឥតសល់ នៅក្នុងថ្នាក់រៀន
ស្ដាប់គ្រូពន្យល់ ឥតមានអំពល់ ពីកិច្ចដទៃ ។ គោរពកោតខ្លាច លុះដោយ
អំណាច នៃគ្រូពោលស្ដី ចិត្តធ្ងន់ស្លូតត្រង់នឹងក្មេងដទៃ កូនសិស្សប្រុសស្រី
យកដម្រាប់តែវ ។

ពាក្យពន្យល់-អំពល់ = ធ្វើឲ្យខកខាន ។

ពោល = និយាយ ស្តី, ថា ។

កិច្ច = ការដែលត្រូវធ្វើ ។

២- កូនប្រុសល្អ

ចៅឃុតសប្បាយ ដោយខំខ្វល់ខ្វាយ ធ្វើកិច្ចសព្វគ្រប់ រៀននៅសាលា
កាលណាពេលឈប់ ធ្វើការឈ្នួលគ្រប់ យកប្រាក់ខែ-ថ្ងៃ ។ ចិញ្ចឹមមាតា
មាតាបិតា ឥតមានត្អូញត្អែរ លុះវាឃុតធំ ល្បីឈ្មោះមានកេរ្តិ៍ បានធ្វើជា
មេ មន្ត្រីរាជការ ។ ពេលលោកមានបុណ្យ ធ្វើកិច្ចសងគុណ មាតាបិតា
លោកឃុតកតញ្ញូ សុភាពរាបសា គួរសិស្សគ្រប់គ្នា យកដម្រាប់តាម ។

ពាក្យពន្យ - ខ្វល់ខ្វាយ ខ្នះខ្នែង ។

កិច្ច = ការដែលត្រូវធ្វើ ។

ត្អូញត្អែរ – ត្អូញហើយត្អូញទៀតបែបប្រែ ។

កេរ្តិ៍ = (ម.ប. កេ) សេចក្តីសរសើរ ។

៣- សេចក្តីព្យាយាម

ទឹកស្រក់លើថ្ម យូរៗទៅក៏ ធ្លុះថ្មនោះបាន កាឈើតិចៗ ដាច់ជា
ផ្ទាំងផ្ទាន កណ្ដៀរធ្វើបាន ដំបូកយ៉ាងធំ ។ បក្សីពាំស្មៅ ម្ដងមួយទងទៅ
ធ្វើជាទីទំ សំរេចបានដោយ ព្យាយាមយ៉ាងមាំ បានទ្រព្យស្តុកស្តម្ភ

ព្រោះខំព្យាយាម ៗ បើយើងពលគ្នា បង្កទ្រព្យា សំរេចទៅបាន សេចក្តីប្រឹងប្រែង ខ្នះខ្នែងព្យាយាម ទើបទ្រព្យកើតតាម ប្រាថ្នានៃយើង

ពាក្យពន្យល់បក្សី – សត្វមានស្លាប ៗ

ស្តុកស្តម្ភ (មច ស្តំ) មាំមួន

ច្រើន ៗ បង្ក ធ្វើឲ្យកើតឡើង ៗ

៤– មនុស្សមានឫទ្ធានុភាពជាងសត្វ

អ្នកស្រែវាយក្របី វាស្ពឹកទុក្ខវេទនា
ស្រាប់តែមានសត្វខ្លា និយាយថាបងក្របី ៗ
ជាតិមនុស្សតូចជាងអ្នក ឲ្យវាយបានព្រោះហេតុអ្វី
ពេលនោះសត្វក្របី ឆ្លើយថាមនុស្សមានបញ្ញា ៗ
សត្វខ្លាក៏រាកបែរ សួរអ្នកស្រែទុកឯណា
អ្នកស្រែក៏ឆ្លើយថា បញ្ញាអញទុកឯផ្ទះ ៗ
ចូរអ្នកទៅយកមើល ខ្ញុំចង់ឃើញឲ្យបានច្បាស់
ឆ្លើយថាបើទៅផ្ទះ មុខជាឯងនាំក្របី ៗ
បើចង់ឃើញបញ្ញា អញចងអាបានឬអ្វី
សត្វខ្លាល្ងង់អព្រើយ ក៏បើកដៃឲ្យមនុស្សចង ៗ
អ្នកស្រែក៏ចងខ្លា គេខ្ទួនវាច្រើនចំណង ៗ
រួចហើយវាយសំពង ប្រាប់ថាហ្នឹងបញ្ញាមនុស្ស ៗ

ពាក្យបន្សល់ អប្រិយ មិនគាប់ចិត្ត ។

ចំណង់ កំនួចដែលចង់កួចក្ជាប់

គ្នា ។ ឫទ្ធានុភាព ដោយអំណាចរិទ្ធ ។

៥- ប្រយោជន៍នៃវិជ្ជា

វិជ្ជាទ្រព្យប្រសើរ　　វិជ្ជាធ្វើមនុស្សថោកទាប
ឲ្យបានសួស្ដីភាព　　វិជ្ជាប្រៀបដូចស្នេហ៍មុខ ។
វិជ្ជាមានវិន័យ　　ដឹងដម្លៃកើតទ្រព្យសុខ
វិជ្ជារួបបាកទុក្ខ　　វិជ្ជាចោរលួចពុំបាន ។
វិជ្ជានោះមានពីរ　　ចូរប្រុសស្រីរៀនកំខាន
សិល្បវិជ្ជារៀនទៅបាន　　តាំងសើបលេងគ្មុកកំម្លែង ។
ឯសាស្ត្រវិជ្ជាវិញ　　ត្រូវស្រឡាញ់គោរពក្រែង
កន្ទីសព្វកន្ទែង　　ពុំដែលចោលទីណាឡើយ ។

ពាក្យពន្យល់ វិជ្ជា ចំណេះ ។ សួស្ដី សេចក្ដីត្រេកអរ

ស្នេហ៍ សេចក្ដីស្រឡាញ់

វិន័យ = ច្បាប់ ។ សិល្បវិជ្ជា

ការចេះសិល្បសាស្ត្រ ។ សាស្ត្រាវិជ្ជា = គម្ពី

គ្រប់វិជ្ជាផ្សេង ៗ

P.-P. Imp. KHMERE, Tous droits réservés Tirage 5,581 ex.